

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRVKY ECVET A JEJICH VYUŽITÍ V POČÁTEČNÍM ODBORNÉM VZDĚLÁVÁNÍ NA NÁRODNÍ ÚROVNI

PRVKY ECVET A JEJICH VYUŽITÍ V POČÁTEČNÍM ODBORNÉM VZDĚLÁVÁNÍ NA NÁRODNÍ ÚROVNI

Tato publikace byla vytvořena a vydána v projektu POSPOLU – Podpora spolupráce škol a firem, který je realizován v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Více informací o projektu najdete na www.projektpospolu.cz

Autorský tým: Mgr. Michala Čičvácová, Mgr. Martina Kaňáková, RNDr. Pavel Petrovič, CSc.

Oponenti: Ing. Miloš Rathouský, Ing. Jaromír Coufalík, CSc.

Editace: Mgr. Martina Kaňáková

Návrh obálky: Michaela Houdková

Redakce: Lucie Šnajdrová

Jazyková korektura: PhDr. Pavla Brožová

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Weilova 1271/6, Praha 10, 102 00

Praha 2015

ISBN 978-80-7481-129-6

OBSAH

1 Úvod.....	4
2 Co je ECVET. Vysvětlení základních pojmů	5
3 Konkrétní ukázky výstupů projektu POSPOLU	16
3.1 Šablona pro tvorbu jednotky výsledků učení	16
3.2 Příklady jednotek výsledků učení vytvořených v projektu POSPOLU	20
3.3 Smlouvy a doklady	25
3.4 Názory pilotujících škol na využívání ECVET	39
4 Současný stav spolupráce škol a podniků s ohledem na možnosti zavádění principů ECVET v ČR	42
5 Příklady dobré praxe	47
5.1 Projekt Credchem	47
5.2 Projekt VQTS II	49
5.3 Rozhovory se zástupci škol a zaměstnavatelů	53
6 Závěr	60
7 Slovníček pojmů	63

1 Úvod

Publikace s názvem **Prvky ECVET a jejich využití v počátečním odborném vzdělávání na národní úrovni** se snaží přiblížit Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET). Na rozdíl od převážné většiny dosud vydaných publikací o ECVET, které popisují celý systém spíše v obecné rovině, tato publikace přináší konkrétní ukázky, jak byly principy ECVET přijímány a prakticky využívány podniky¹ a školami zapojenými do projektu POSPOLU. Projekt POSPOLU je prvním národním projektem, mezi jehož cíle patří ověřit, zda a v jakém rozsahu je možné evropský systém ECVET, případně jeho vybrané principy, prakticky aplikovat v České republice. Dosud se se systémem ECVET mohly setkat především jednotlivé školy nebo podniky zapojené do mezinárodních projektů v rámci programu celoživotního učení Evropské unie. Vznikla tak řada příkladů dobré praxe, kterými se inspirovali řešitelé projektu při tvorbě metodických materiálů pro školy a podniky zapojené do projektu POSPOLU. Cílem této publikace je představit systém ECVET školám a zaměstnavatelům z hlediska možného přenesení osvědčených evropských postupů na národní úroveň a ukázat jim jeho výhody. Důraz je kladen na konkrétní popis výstupů, které vznikly v rámci projektu POSPOLU a byly ověřeny v průběhu pilotáže principů ECVET. Tyto výstupy mohou sloužit i dalším školám, které by měly zájem o využití a začlenění principů systému ECVET do svých školních vzdělávacích programů. V souladu se schváleným dokumentem „Návrh způsobu zavádění ECVET² v ČR“ pak může ECVET vstoupit i na systémovou úroveň do odborného vzdělávání v České republice. Publikace se kromě úvodu a závěru skládá ze čtyř hlavních kapitol. V kapitole nazvané „Co je ECVET. Vysvětlení základních pojmů“ jsou vysvětleny hlavní principy, smysl a přínosy systému ECVET. V kapitole „Konkrétní ukázky výstupů projektu POSPOLU“ naleznete především ukázky jednotek výsledků učení a doporučení pro jejich tvorbu, dohody o učení a doklady o národní mobilitě, které patří mezi základní stavební kameny systému ECVET. Kapitola „Současný stav spolupráce škol a podniků s ohledem na možnosti zavádění principů ECVET v ČR“ představuje výsledky dotazníkových šetření, které popisují současný stav spolupráce škol a podniků. Kapitola nazvaná „Příklady dobré praxe“ přináší inspiraci a náměty ze zahraničních projektů i rozhovory se zástupci škol a zaměstnavatelů, kteří měli možnost systém ECVET vyzkoušet. Součástí publikace je také slovníček pojmů, který může čtenářům usnadnit orientaci v dané oblasti.

¹ V textu publikace používáme pro zaměstnavatelskou sféru také výrazy „podnik“ a „firma“ jako synonyma. Máme na mysli široký okruh právnických či fyzických osob, ať už soukromých či z oblasti veřejné správy a služeb nebo vědy, které nejsou střední školou a se kterými mohou školy při odborném vzdělávání spolupracovat.

² Zavádění Evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET) v České republice. Návrh schválený 10. 4. 2012 pod čj. MSMT – 8605/2012-2/NÚV.

2 Co je ECVET. VYSVĚTLENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Pod zkratkou ECVET se skrývá anglický název pro Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (European Credit system for Vocational Education and Training), jehož hlavním cílem je zvýšit transparentnost kvalifikací, odborného vzdělávání a přípravy v jednotlivých zemích Evropské unie. Jasnější popis znalostí, dovedností a kompetencí, které si jednotlivci osvojili v průběhu studia nebo v rámci profesního života, napomáhá zjednodušení pohybu pracovníků a žáků po Evropě, ale i v rámci jednotlivých států. To vše přispívá ke zvýšení kvality nejen stáže samotné, ale také odborného vzdělávání v jednotlivých zemích jako celku.

Jak ECVET funguje

Základním principem ECVET je uznání, přenos a shromažďování výsledků učení, tedy znalostí, dovedností a kompetencí. Důležité je, jakých výsledků učení lidé dosáhnou, nikoliv v jakém prostředí či jakou formou je získají. ECVET napomáhá učícím se osobám dosahovat kvalifikace různými způsoby – formálním nebo neformálním učením, ale také jejich vzájemným kombinováním.

Každou kvalifikaci je možné rozložit na tzv. jednotky výsledků učení. Ty popisují znalosti, dovednosti a kompetence, které je nutné si osvojit, aby bylo možné danou kvalifikaci získat. Jednotky výsledků učení tak představují jakési cihličky, ze kterých si lze postupně vystavět vlastní kvalifikaci. Vztah jednotky k příslušné kvalifikaci lze podle Doporučení o zavádění ECVET vyjadřovat pomocí tzv. bodů ECVET. Tato relativní váha jednotky je v každé zemi odlišná, proto je za přiřazení daného počtu bodů ECVET zodpovědný stát, který získané výsledky učení validuje s ohledem na systém vzdělání a odpovídající vzdělávací programy. Vzhledem ke skutečnosti, že v České republice se na úrovni středního vzdělávání s body a číselným vyjádřením nepracuje, nehrají body ECVET v současné době žádnou roli a od jejich udílení upouští i většina členských států EU. Transparentnost jednotek výsledků učení je zaručena (spíše než body ECVET) transparentním popisem výsledků učení, které si má žák osvojit.

Popsané a ohodnocené znalosti, dovednosti a kompetence zvyšují kvalitu a důvěryhodnost absolvované stáže³. Systém ECVET napomáhá popsat, co se lidé naučili, bez ohledu na to, kde a jak dlouho se to učili. Díky jasnému a transparentnímu popisu jednotek výsledků učení by tedy mělo být jedno, zda jsme si dané znalosti, dovednosti a kompetence osvojili v té či oné škole u nás, či v zahraničí, v kontextu formálního, nebo neformálního učení.

Systém ECVET by měl přispět i k jednoduššímu pohybu žáků a pracujících v EU během jejich studia nebo práce, ke snazšímu přechodu z odborného do vyššího vzdělávání (a naopak), k rozvoji celoživotního učení a ke zjednodušení uznávání výsledků neformálního a informálního učení. Principy systému ECVET jsou definovány v Doporučení Evropského parlamentu a Rady o vytvoření evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu z května roku 2009. Zavedení systému ECVET je pro jednotlivé státy Evropské unie dobrovolné, zároveň má každý stát možnost otestovat a adaptovat principy systému ECVET tak, aby odpovídaly prioritám v oblasti vzdělávací politiky, kvalifikačních a vzdělávacích systémů jednotlivých členských zemí. Systém ECVET v žádném případě neusiluje o zásadní

³ Viz Slovníček pojmů.

přeměnu odborného vzdělávání, pouze má za cíl zvýšit jeho transparentnost a zjednodušit tak obyvatelům Evropské unie cestu vedoucí k získání kvalifikace.

Jedním z opatření, které v dubnu 2012 schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) směrem k zavádění a využívání systému ECVET v České republice, bylo vytvoření Koordinačního centra pro ECVET. To vzniklo v témže roce při Národním ústavu pro vzdělávání (NÚV). Na úkolech Koordinačního centra pracuje odborná skupina pro ECVET, pracovní skupina NÚV a Národní tým expertů při Domu zahraniční spolupráce (DZS). Členy centra jsou zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Domu zahraniční spolupráce, Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), Hospodářské komory, Svazu průmyslu a dopravy a dalších institucí. Jednou z aktivit centra bylo vytvoření návrhu implementace ECVET, který byl schválen MŠMT v roce 2012.⁴ V souladu s tímto doporučením je systém ECVET chápán jako nástroj, který pozitivně přispívá ke zvýšení kvality mezinárodních stáží, ale i jako praktický nástroj, jehož potenciálem je zatraktivnit počáteční odborné vzdělávání (zejména technického zaměření), zvýšit jeho kvalitu a podpořit materiálně technickou základnu v počátečním odborném vzdělávání. V oblasti dalšího vzdělávání a uznávání výsledků vzdělávání/učení by měl být ECVET úzce propojen s Národní soustavou kvalifikací.

K čemu slouží ECVET:

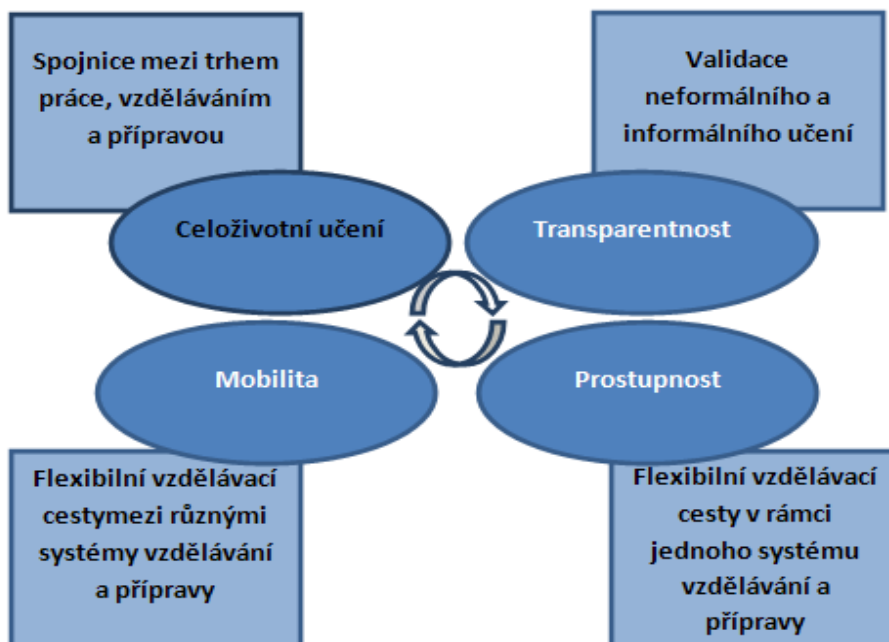
- k zatraktivnění odborného vzdělávání;
- k podpoře kvality ve vzdělávání;
- k využívání výsledků učení a transparentního popisu prostřednictvím znalostí dovedností a kompetencí;
- k podpoře mezinárodní i vnitrostátní mobility;
- k podpoře spolupráce škol a podniků;
- k podpoře celoživotního učení;
- k vytváření prostředí vzájemné důvěry;
- ke zlepšení propustnosti vzdělávacích cest a k jejich zkrácení.

---

⁴ Návrh je dostupný na <http://www.nuv.cz/cinnosti/projekty/ecvet>.

Klíčové termíny

Hlavní přínosy ECVET pro jednotlivé cílové skupiny

7

Jednotlivci:

- mají díky jednotkám výsledků učení jasnou představu o tom, co si mají během mobility osvojit a jak budou hodnoceni;
- získají záznam o tom, jaké znalosti, dovednosti a kompetence získali; bez ohledu na to, kde a při jaké příležitosti to bylo;
- ECVET jim umožní nechat si uznat to, co již umí, aniž by museli absolvovat další zkoušky;
- zkracují si studijní cestu tím, že nemusí opakovat to, co už umí a mají o tom doklad.

Školy:

- mohou díky jednotkám výsledků učení lépe naplánovat mobilitu a žáka na ni připravit;
- ECVET usnadňuje přenos a uznání výsledků učení z jednoho vzdělávacího programu do jiného;
- dobré naplánování obsahu stáže a následné uznání umožní neprodlužovat žákovi jeho vzdělávací cestu;
- flexibilita a délka jednotky, která se lépe přizpůsobí než samotný vzdělávací program, je výrazně snadnější ji upravit.

Rodiče žáků:

- získají lepší představu o tom, co se jejich děti budou učit;
- budou mít reálnější vizi o budoucnosti dětí po absolvování školy.

Podniky:

- porozumí kvalifikacím a dovednostem uchazečů o práci;
- jednodušeji se zapojí do tvorby společných jednotek výsledků učení zohledňující jejich potřeby, a to i díky definování prakticky zaměřených hodnotících úkolů;
- podpora dialogu mezi vzdělavateli a zaměstnavateli.

Mobilita a její význam

Pod termínem mobilita rozumíme pracovní nebo studijní stáž, na kterou je vyslán žák svou domovskou organizací poskytující vzdělání. Stáž může probíhat jak na mezinárodní, tak na národní úrovni.

Mezinárodní mobilita

Většina mobilit je realizována s finanční podporou Evropské unie, kdy žáci vyjíždějí na stáže do zemí Evropské unie. Během mobility, která zpravidla trvá 2–4 týdny, ale může trvat i jeden rok, si žáci osvojí odborné, jazykové, interkulturní a sociální dovednosti. Školy v předchozím programovacím období realizovaly nejčastěji projekty z programů Comenius, Leonardo da Vinci či Grundtvig⁵. Od nového programovacího období, tedy od roku 2014, je program celoživotního učení nahrazen programem Erasmus+, který si klade za cíl zvýšit kvalitu stáží a počet podpořených osob. V příštích letech se tedy dá očekávat, že během studia do zahraničí vyjede více žáků, ale i učitelů českých středních škol. Účast na nejrůznějších typech mezinárodních projektů a programů je bezesporu obohacením jak pro žáky, tak pro učitele. Ti mohou navštívit podobně zaměřenou zahraniční školu a zúčastnit se i odborné praxe v zahraničním podniku, která jim může pro jejich další kariéru a uplatnění na evropském trhu práce přinést řadu neocenitelných zkušeností a která může být zároveň i jakousi zpětnou vazbou k již dosaženým znalostem a dovednostem.

Během mobility mají žáci možnost seznámit se s tím, jak vypadá běžný pracovní den v cizí zemi, jaké nároky jsou kladeny na pracovníky, dále si žáci osvojí řadu odborných dovedností. Přínosem je i rozvoj osobních dovedností jako jsou: samostatnost, flexibilita, řešení nových a neznámých situací. V neposlední řadě dochází k rozvoji komunikačních dovedností v cizím jazyce. Účastníci mobilit také často zmiňují, že díky prakticky orientované stáži získali větší motivaci k dalšímu studiu a k výkonu daného povolání. Právě proto je mobilita chápána jako klíčový termín evropských vzdělávacích politik. Účastníci mobility jsou lépe připraveni pro vstup na trh práce, nebojí se vyhledávat práci a vstupovat do pracovních poměrů v zahraničí, což by mělo vést ke snižování počtu zejména mladých nezaměstnaných v EU. Proto Evropská unie stanovila, že do roku 2020 by se mobilita měla stát nedílnou součástí vzdělávacích programů a stáží by se mělo v odborném vzdělávání účastnit alespoň 6 % žáků.

⁵ Jedná se o odvětvové programy z programu Celoživotního učení. Leonardo d Vinci byl zaměřený na odborné vzdělávání a přípravu; Comenius na předškolní a školní vzdělávání až do úrovně ukončení středního vzdělání a Grundtvig na vzdělávání dospělých a celoživotní učení.

Učitelé středních škol mohou porovnat zázemí školy, běžný školní den nebo například spolupráci zahraniční školy s podniky nebo jinými partnerskými organizacemi. Mohou navázat cenné kontakty, získat inspiraci pro výukové metody, vybavení a i oni si rozšíří své jazykové dovednosti. Tento typ spolupráce je ceněn zejména kvůli tomu, že je pro školy dobře „zvládnutelný“ jak po finanční, tak po organizační stránce. Mezinárodní spolupráce právem bývá považována za dobrou vizitku školy či faktor, který může sehrát významnou roli při výběru školy u zájemců o studium. Řada středních odborných škol využila v posledních letech možnost vyslat své žáky do zahraničí a prioritou již nebylo jen rozšířit jejich jazykové znalosti, ale zapojit je do činnosti v reálných pracovních podmínkách. Ve Výzvě 2013 bylo v rámci programu Leonardo da Vinci podpořeno 206 projektů mobility (z toho 143 projektů pro žáky, 28 projektů pro absolventy a 35 projektů pro pracovníky škol. Celkem se jednalo o 170 škol. Ke konci září 2014 tak bylo zrealizováno více než 2000 mobilit žáků a studentů středních a vyšších odborných škol.

Ve Výzvě v roce 2014 bylo v rámci nového programu Erasmus+: Projekty mobility osob (KA1) v odborném vzdělávání a přípravě schváleno 144 projektů, což představuje více než 120 škol.

V těchto projektech činí plánovaný počet účastníků na odborné stáže do zahraničí 4198 osob. Z tohoto počtu je 3825 mobilit žáků a 373 mobilit pracovníků v odborném vzdělávání.

Národní mobilita

Obdobu mezinárodní mobility představuje národní (vnitrostátní) mobilita, kdy je přijímající institucí podnik, jiná škola nebo instituce poskytující vzdělání v České republice. Mělo by jít v ideálním případě o jiný vzdělávací kontext než ten, na který je žák zvyklý. Znamená to, že by např. část své vzdělávací cesty absolvoval v jiné než své domovské škole.

NEJBĚŽNĚJŠÍ FORMY NÁRODNÍ MOBILITY:

- odborná příprava (předepsaná školským zákonem);
- odborná praxe (předepsaná školským zákonem);
- pracovní stáž v podniku nad rámec rámcového vzdělávacího programu (RVP) či školního vzdělávacího programu (ŠVP), realizovaná např. v době prázdnin.

Mobilita podle principů ECVET

Systém ECVET má pomoci jasně definovaných postupů zkvalitnit mobilitu. Instituce realizující pracovní stáže na národní i mezinárodní úrovni by měly při organizování mobility dodržovat následující postup:

1. definovat jednotku/y výsledků učení;
2. stanovit kritéria a postupy pro hodnocení znalostí, dovedností a kompetencí daných jednotek výsledků učení;
3. stvrdit svá partnerství a vzájemnou důvěru podpisem rámcové smlouvy tzv. memoranda o porozumění;
4. vytvořit dohodu o učení pro každého jednotlivého žáka, kde jsou definovány výsledky učení, které má žák během mobility získat;
5. vytvořit doklad o získaných výsledcích žáka, které byly ohodnoceny přijímající institucí;

6. stanovit si kritéria a mechanismy pro vyhodnocování vzájemné spolupráce, která umožní pravidelně sledovat a zajišťovat kvalitu spolupráce.

Pomocí společně definovaných jednotek výsledků učení vznikne mezi institucemi zapojenými do výměn žáků partnerství a vzájemná důvěra. Díky ní je možné, aby byly jednotky výsledků učení přenášeny z jedné instituce na druhou bez nutnosti dalšího hodnocení, ověřování nebo dokonce opětovného osvojování již získaných dovedností. Přijímající instituce, tedy v ideálním případě podnik, ohodnotí na základě předem dohodnutých kritérií ty dovednosti, které si žák osvojil. Získané a ohodnocené výsledky učení jsou vysílající institucí (školou) uznány. Každý účastník mobility získá doklad o absolvované stáži (tzv. osobní záznam) popisující získané znalosti a dovednosti.

Jednotka výsledků učení

Klíčovým stavebním kamenem systému ECVET jsou výsledky učení. Ty je možné spojovat do takzvaných jednotek výsledků učení, ze kterých lze sestavit příslušnou kvalifikaci. Jednotka výsledků učení může být společná i více kvalifikacím. Jednotky výsledků učení by měly vznikat ve spolupráci škol a podniků tak, aby bylo zaručeno, že znalosti, dovednosti a kompetence, které si žák bude v podniku během mobility osvojovat, budou odpovídat požadavkům trhu práce. I přesto, že by se měly podniky automaticky podílet na tvorbě školních vzdělávacích programů tak, aby byla zajištěna návaznost na potřeby zaměstnavatelů v daném regionu, je skutečná situace trochu jiná a podniky se do procesu tvorby ŠVP často nezapojují.⁶ Jedním z možných důvodů může být příliš velký rozsah ŠVP, obtížná srozumitelnost a v některých případech i vysoká míra obecných formulací. Tomu by měla právě tvorba prakticky orientovaných jednotek výsledků učení zabránit. Podniky a školy mohou jednodušeji spolupracovat na definování konkrétních a rozsahem menších jednotek výsledků učení, které je možné podle potřeby (například s ohledem na inovace v oblasti technologií, postupů nebo metod) aktualizovat.

Tvorba jednotky výsledků učení

Na evropské úrovni neexistuje jednotný formulář pro jednotku výsledků učení. V Doporučení jsou pouze definovány základní charakteristiky jednotek výsledků učení, které by měly být:

- popsány jasně a srozumitelně prostřednictvím znalostí, dovedností a kompetencí se vztahem ke konkrétním pracovním úkolům;
- vytvořeny a uspořádány koherentně ve vztahu k celkové kvalifikaci;
- vytvořeny tak, aby umožňovaly samostatně hodnotit a validovat výsledky učení obsažené v jednotce.

Doporučení obsahuje i další konkrétnější specifikace, které zvyšují transparentnost a jasnost vytvořené jednotky výsledků učení:

- název jednotky;
- připadá-li v úvahu, název kvalifikace nebo kvalifikací, ke kterým se jednotka vztahuje;
- odkaz na úroveň dotyčné kvalifikace podle EQF a popřípadě podle národního rámce kvalifikací;

⁶ Tuto skutečnost potvrzují například i výsledky z dotazníkového šetření prováděného v roce 2014 v rámci mezinárodního projektu TRAWI, ze kterého vyplývá, že se na tvorbě školních vzdělávacích programů podílí pouze 34 % zaměstnavatelů z 29 podniků v chemickém sektoru. <http://www.nuv.cz/cinnosti/projekty/trawi>

- výsledky učení, které jednotka obsahuje;
- postupy a kritéria pro hodnocení těchto výsledků učení;
- body ECVET spojené s danou jednotkou (viz vysvětlení dále v textu);
- dobu platnosti jednotky.

Pro tvorbu jednotky je možné se inspirovat šablonou, která vznikla v rámci projektu POSPOLU (viz kapitola 3).

Řada zástupců škol a podniků, kteří se v květnu 2013 zúčastnili v Praze dvoudenního semináře k ECVET organizovaného v rámci projektu POSPOLU, se shodla na tom, že šablonu se strukturovaným popisem jednotek výsledků učení a jejich hodnocením by rádi využili také např. pro stáž, která by byla nad rámec praxe či odborného výcviku podle jejich stávajících ŠVP. Toto by podle účastníků semináře mohlo výrazně přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti a uplatnitelnosti žáka na trhu práce.

Pro popis jednotlivých znalostí, dovedností a kompetencí lze využít formulace obsažené v rámcových a školních vzdělávacích programech, v kvalifikačních a hodnoticích standardech Národní soustavy kvalifikací, Europass-dodatcích k osvědčení vydávaných spolu s vysvědčením o maturitní zkoušce nebo výučním listem (více na www.europass.cz). Dalším užitečným zdrojem může být databáze ESCO, která klasifikuje dovednosti, kompetence, kvalifikace a povolání (<http://ec.europa.eu/esco>), nebo slovník dovedností a kompetencí DISCO dostupný na www.disco-tools.eu.

Vytvořit jednotku výsledků učení vyžaduje kromě jisté invence i dobrou znalost vzdělávacího programu a úrovně dovedností žáků. Častým úskalím bývá odhad velikosti a náročnosti jednotky. Menší jednotky se hodí pro kratší mobility, dochází tím však k fragmentaci celé kvalifikace. Stoupá také počet hodnocení, osobních záznamů, které je potřeba vystavit, a tím výraznou měrou narůstá administrativní zátěž. U velkých jednotek hrozí nebezpečí, že si žák během mobility nestihne vše osvojit a podnik nebude schopen ohodnotit všechny naplánované znalosti, dovednosti a kompetence.

Je možné, aby si škola a firma naplánovaly jednotku napříč jednotlivými ročníky, která bude rozvíjet úroveň vybraných kompetencí od jednoduchých úkolů plněných pod dohledem až po samostatně řešené úkoly. V některých případech je možné vytvářet jednotky společné pro více oborů. Jednotka nemůže nahradit celou vzdělávací cestu jednotlivce, je však vždy částí kvalifikace a do vzdělávacího programu se pouze promítá.

Přiřazení výsledků učení k evropskému rámci kvalifikací (EQF)

Každá jednotka výsledků učení je složkou kvalifikace, kterou lze přiřadit k úrovním Evropského rámce kvalifikací. Evropský rámec kvalifikací (EQF) je jedním z evropských nástrojů, které země EU vytvářejí v posledním desetiletí a kterými chtějí zlepšit porovnatelnost a transparentnost kvalifikací, a podpořit tak mobilitu lidí v evropských zemích. EQF tvoří stupnice osmi úrovní, do nichž lze zařadit všechny typy kvalifikací, tj. ze všech oblastí vzdělávání (všeobecné, odborné, vysokoškolské, neformální). Úrovně jsou definovány deskriptory, které jsou kategorizovány do znalostí, dovedností a kompetencí. Jde o výsledky učení, které by jedinec měl být schopen prokázat na konci vzdělávacího procesu. Uplatňují se jak v práci, tak ve studiu. EQF je nástroj podporující celoživotní učení. Má funkci převáděcího mechanismu, který umožňuje porovnání kvalifikací mezi zeměmi.

K úrovním EQF přiřazují evropské státy své rámce kvalifikací, tj. úrovně kvalifikací, v tzv. přiřazovacím procesu k EQF, který probíhá od roku 2008. Česká republika prošla přiřazovacím procesem v průběhu let 2009–2011 a vypracovala o tom Národní přiřazovací zprávu České republiky.

V souladu s doporučením o zavedení EQF přiřadila Česká republika k EQF své vzdělávací a kvalifikační systémy, tj. k úrovním EQF jsou přiřazeny kvalifikace udělované:

- v systému počátečního základního, středního a vyššího odborného vzdělávání;
- v systému vysokoškolského vzdělávání;
- v systému uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (tj. kvalifikace v registru Národní soustavy kvalifikací – NSK).

PŘÍRAZENÍ ÚROVNÍ POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁNÍ V ČR K ÚROVNI EQF

Úroveň EQF	Dosažené vzdělání
8	vysokoškolské – doktorský studijní program
7	vysokoškolské – magisterský studijní program
6	vysokoškolské – bakalářský studijní program, vyšší odborné vzdělání (včetně konzervatoří)
5	programy krátkého cyklu (v ČR se teprve budou vytvářet)
4	střední vzdělání s maturitní zkouškou (všeobecné, s odborným výcvikem, odborné)
3	střední vzdělání s výučním listem (délka studia 3 roky)
2	základní vzdělání, střední vzdělání bez výučního listu, střední vzdělání s výučním listem (délka studia 2 roky)
1	základy vzdělání (základní škola speciální)

Zdroj: Národní přiřazovací zpráva ČR, Praha 2011. Plné znění dostupné zde: <http://www.nuv.cz/cinnosti/vk/evropsky-ramec-kvalifikaci-eqf/prirazovaci-zprava-cr>

Hodnocení a ověřování získaných znalostí a dovedností

V současné době, jak vyplývá ze šetření provedených firmami Trexima i STEM/MARK v listopadu 2013, v hodnocení výsledků odborného výcviku/odborné praxe převládá klasické známkování učitelů. V menší míře pak dochází ke klasickému známkování i ze strany firem. Firmy vedle ostatních forem hodnocení také využívají evaluační dotazníky či písemné/slovní hodnocení žáka po vykonání praxe. Odlišnosti jsou pouze ve frekvenci hodnocení žáků – někde jsou hodnoceni každý den, někde dokonce po konkrétním úkonu, jinde např. jedenkrát za týden či za určité období.

Podle principů ECVET by mělo hodnocení, které je předem dohodnuto a stvrzeno souhlasem všech aktérů (ať už v podobě známkování nebo vyjádření, zda žák očekávaný výsledek učení získal či nezískal), probíhat pouze ve firmě, a to na základě hodnotících kritérií definovaných v jednotce výsledků učení. Žák by tedy měl na závěr svého pobytu ve firmě jednoznačně předvést a prokázat, že si osvojil všechny předepsané znalosti, dovednosti a kompetence.

Firma by se proto měla velkou měrou podílet na definování kritérií pro hodnocení tak, aby hodnotící úkoly vycházely z reálných úkonů, které žák bude vykonávat nejen během pobytu v reálném pracovním prostředí, ale během své profesní dráhy po skončení mobility.

Firma prostřednictvím hodnotících úkolů ověří osvojení si dovedností a kompetencí a zapíše je do hodnotícího protokolu. Následně pak ohodnocené výsledky učení zaznamená do osobního záznamu žáka. Za kvalitu přípravy na pracovišti i hodnocení žáka by měla zodpovídat pouze firma, která žáka na pracovišti připravuje, bez ohledu na typ a délku pobytu žáka na pracovišti. Škola na základě hodnotícího protokolu získané výsledky učení validuje. To znamená, že škola žákovi firmou ohodnocené výsledky učení uzná a započítá bez nutnosti dalšího ověřování či testování ve škole.

Přínosem ECVET je kromě oboustranné důvěry a kvality i větší transparentnost a existující záznam konkrétních výsledků učení, pod jejichž hodnocením a ověřením je podepsán zodpovědný pracovník firmy. Není to tedy jen pro partnera málo vypovídající známka na vysvědčení, ale právě konkrétně zaznamenané a ohodnocené jednotlivé dovednosti a pracovní úkony, což je srozumitelnější. Žáci si jednotlivé osobní záznamy o absolvované mezinárodní a národní mobilitě mohou ukládat do svého portfolia, které ilustruje jejich pokroky a získané dovednosti. Portfolio mohou využít při skládání závěrečné/maturitní zkoušky, při hledání zaměstnání v ČR či v zahraničí.

Osobní záznam

Zahraniční studijní či odbornou stáž, její délku a všechny znalosti, dovednosti a kompetence lze zaznamenat do dokumentu **Europass–mobilita**. Formulář dokumentu získá vysílající organizace na vyžádání od Národního centra Europass ČR (postup pro vydávání je popsán na www.europass.cz, kde naleznete i kontakt na NCE ČR). V dokumentu vyplní příslušné části vysílající i přijímající organizace a po ukončení stáže je dokument předán (většinou vysílající organizací) účastníkovi stáže. Účastník stáže tak získá doklad o znalostech a dovednostech získaných v zahraničí. Cílovou skupinou tohoto dokumentu jsou zejména účastníci vzdělávacích mobilit v rámci komunitárních programů Evropské unie, ale také např. žáci zapojení do přeshraničních výměn či zaměstnanci státních i soukromých organizací vysílání na odborné stáže *mezinárodního typu*.⁷

Prozatím neexistuje obdobný jednotný dokument, který by popisoval znalosti, dovednosti a kompetence získané během národní mobility. Pro potřeby projektu POSPOLU byl vytvořen návrh osobního záznamu, dokument nazvaný „Europass–doklad o národní mobilitě“ (více v kapitole 3). Při realizaci národní mobility podle principů ECVET by pak mohl každý absolvent střední odborné školy vedle maturitního vysvědčení nebo výučního listu disponovat ještě dalším dokladem nebo více doklady (např. certifikáty jednotlivých firem, případně regionální hospodářské komory či některého profesního svazu) o odborném výcviku nebo odborné praxi získané v reálném pracovním prostředí, které může předložit při pracovním pohovoru. To samozřejmě platí i pro žáky, kteří školu nedokončí. Ti odcházejí s vysvědčením z posledního navštěvovaného ročníku, které obsahuje pouze známky za absolvované předměty, nikoliv však výčet znalostí, dovedností a kompetencí, kterými žák skutečně disponuje. Právě doklad

⁷ V období leden-prosinec 2013 bylo vydáno celkem 3 396 dokumentů Europass-mobilita, přičemž převážná většina z nich (2919) se vztahovala k programu Leonardo da Vinci. Za období leden až červen 2014 bylo vydáno 2 076 dokumentů Europass-mobilita (zdroj: Statistika Domu zahraniční spolupráce).

o absolvovaném odborném výcviku nebo praxi obsahující výčet konkrétních dovedností, znalostí a kompetencí by jim výraznou měrou mohl pomoci při vstupu na trh práce, při přestupu na jinou vzdělávací instituci a jiný studijní program či případně jiný způsob vzdělávání, nebo v budoucnu při získání profesní kvalifikace v rámci Národní soustavy kvalifikací.

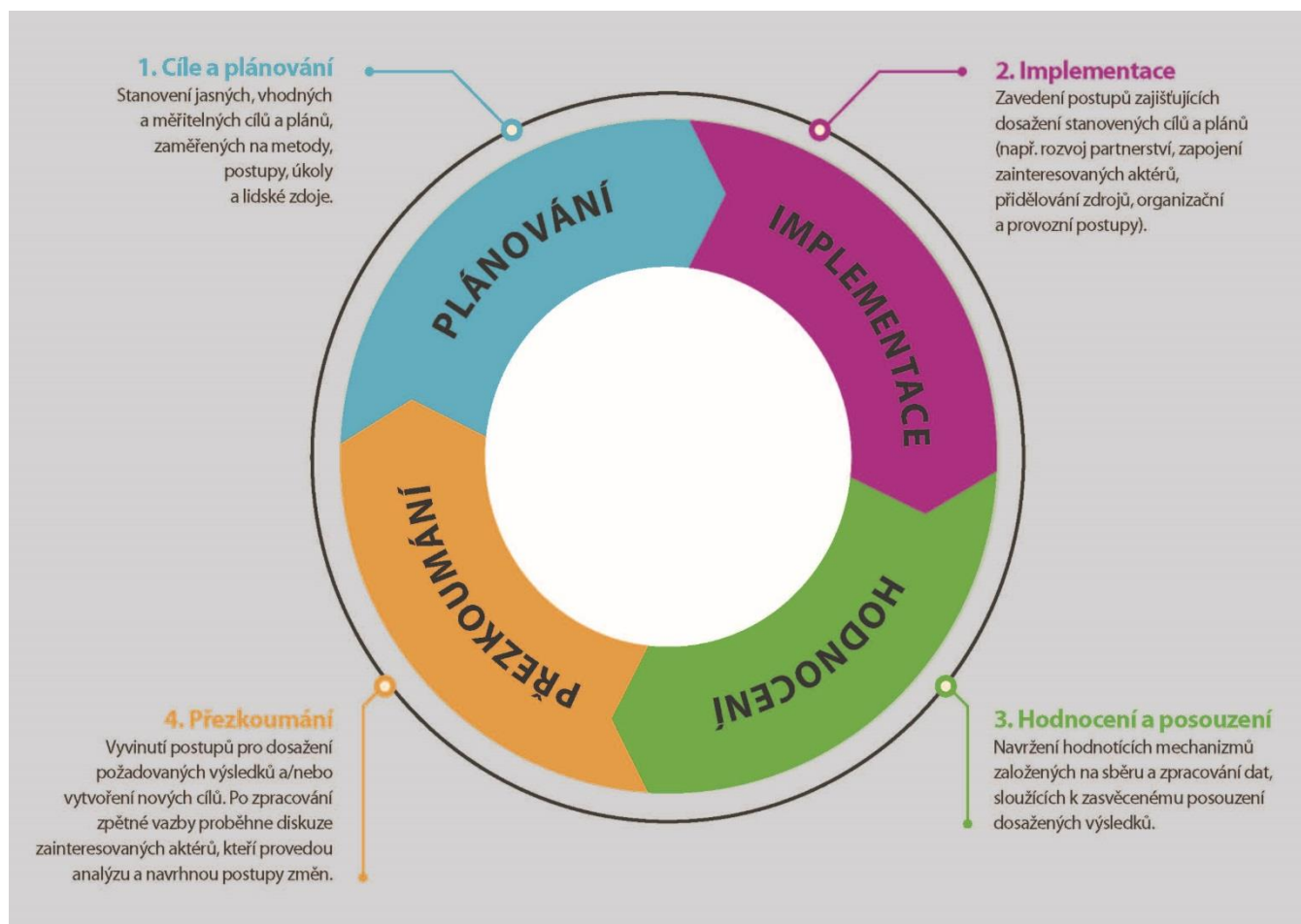
Zajištění kvality spolupráce

ECVET nemá vlastní metodologii zajišťování kvality. Využívá však principů Evropského nástroje pro zajištění kvality (EQAVET), který je založen na cyklu zajištění kvality: plánování, implementace, hodnocení a přezkoumání.

Poté, co podle původního plánu (fáze plánování) na základě vytvořených jednotek výsledků učení a po podpisu všech potřebných smluv proběhne první mobilita (fáze implementace), je nutné celou spolupráci a vzniklé materiály zhodnotit (fáze hodnocení) a na základě pozitivních i negativních zkušeností zrevidovat (fáze přezkoumání). Právě tato poslední fáze má velký význam, protože díky ní je možné odstranit základní nedostatky, jako například přílišnou obsáhlost nebo odbornou náročnost jednotky výsledků učení, kterou není možné během dané doby stáže plně zrealizovat. Poté je možné materiály upravit a plánovat další mobility. Tento stejný postup by měl být opakován v pravidelných časových intervalech.

Ukázka schématu cyklu zajištění kvality (www.eqavet.eu)

3 KONKRÉTNÍ UKÁZKY VÝSTUPŮ PROJEKTU POSPOLU

3.1 ŠABLONA PRO TVORBU JEDNOTKY VÝSLEDKŮ UČENÍ

Níže uvedená šablona vznikla v rámci projektu POSPOLU jako jeden z výstupů tří denního semináře „Jak zefektivnit spolupráci škol a podniků – Evropský systém kreditů v odborném vzdělávání“, kterého se v květnu 2013 zúčastnilo 60 zástupců středních odborných škol a podniků. Školám a podnikům zapojeným do projektu sloužila jako vzor a inspirace pro tvorbu jednotek výsledků učení. Tato šablona se inspirovala mezinárodními projekty s českou účastí, a zohledňuje proto pozitivní i negativní zkušenosti škol, které jednotky výsledků učení tvořily nebo využívaly při vysílání žáků do zahraničí. Šablona je doporučena, nikoliv závazná, je možné si ji upravovat podle potřeb konkrétního partnerství škol a podniků. Šablona jednotky výsledků učení využívaná v rámci projektu POSPOLU respektuje doporučení o zavádění ECVET a obsahuje i další dodatečné kolonky usnadňující vzájemnou spolupráci škol a podniků.

Popis jednotky výsledků učení	
Škola nebo firma, která JVÚ vytvořila a realizuje ji	
Název jednotky	
Kód a název oboru	
Úroveň kvalifikace podle EQF	
Vztah k NSK (hodnoticí a kvalifikační standardy, odborné způsobilosti)	
Délka JVU	
Požadavky na žáka	
Název a adresa firmy	
Výsledky učení, které jednotka obsahuje	
Kritéria a postupy pro ověření a hodnocení výsledků učení definovaných v JVU	

Popis jednotlivých kolonek šablony

1. Škola nebo firma, která JVU vytvořila a realizuje ji

Vytvořené jednotky výsledků učení mohou být pochopitelně „anonymní“. Není ale důvod nepřiznat se k autorství, a to hned z několika důvodů. Škola, která jednotku vytvořila a realizuje ji, může právě při realizaci zjistit, že jednotka nebyla vytvořena správně, že např. vstupní požadavky na žáka nejsou dobře nastaveny, že je jednotka rozsahem příliš krátká nebo naopak dlouhá, že žáci za určitou dobu nezvládnou nácvik některých dovedností. Může se objevit jiná škola, která by měla zájem sdílet tyto skutečnosti, a pokud budou jednotky umístěny v databázi, může do nich nahlédnout. Na základě dohody obou škol lze vytvořené jednotky upravit nebo přímo aplikovat v praxi. A nejen to, je to i kontaktní adresa pro možné zájemce ze strany škol, které by své žáky chtěly na stáž vyslat, protože svým žákům takovéto znalosti, dovednosti a kompetence v prostředí domovské školy (či firmy) zajistit nemohou. Adresa tedy např. slouží k navázání kontaktu, který může otevírat cestu k realizaci národní mobility.

2. Název jednotky

Název jednotky by měl být jednoznačný, co nejvýstižnější a měl by jasně odkazovat na obsah jednotky, aby byl pro přijímající organizaci co nejsrozumitelnější.

3. Kód a název oboru, kterému se jednotka vztahuje

Vzhledem k tomu, že projekt je zaměřen na žáky středních škol, byla do šablony doplněna kolonka kód a název oboru. Kód a název oborů vzdělání musí odpovídat oborům uváděným v Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Pokud se jednotka vztahuje pouze k části oboru vzdělání, např. pouze k některému z povolání nebo oblasti činností (odbornému zaměření), pro které obor vzdělání připravuje, uvede se tato skutečnost v závorce; např. **65-51-H/01 Kuchař – číšník (zaměření kuchař)**.

4. Úroveň kvalifikace podle EQF

Evropský rámec kvalifikací představuje 8 úrovní, ke kterým jednotlivé státy EU přiřadily své kvalifikace podle stupně znalostí, dovedností a kompetencí. Zaměstnavatelé napříč Evropou tak díky vyznačenému číslu jednoduše získají představu o tom, jaké dovednosti mohou u potenciálních zaměstnanců s danou kvalifikací očekávat. Pokud se jednotka vztahuje k oboru poskytujícímu **střední vzdělání s výučním listem**, odpovídá úroveň EQF hodnotě **3**. Jedná-li se o **obor s maturitní zkouškou**, je nutné uvést úroveň **EQF 4**.

Více na www.eqf.cz

5. Vztah k NSK

Tvůrcům jednotek výsledků učení doporučujeme uvést vztah k odpovídající profesní kvalifikaci v případě, že již existuje v Národní soustavě kvalifikací.

Národní soustava kvalifikací je veřejně přístupným rejstříkem úplných profesních kvalifikací a profesních kvalifikací potvrzovaných, rozlišovaných a uznávaných na území České republiky, které je možné získat na základě zákona č. 179/2006 Sb. o uznávání výsledků předchozího učení.

Profesní kvalifikací rozumíme způsobilost vykonávat určitou pracovní činnost, která umožňuje uplatnění na trhu práce (např. příprava pokrmů studené kuchyně, výroba zákusků

a dortů, pokrývač skládaných krytin střech historických budov). **Úplnou profesní kvalifikaci** rozumíme způsobilost vykonávat určité povolání, případně více povolání (např. kuchař, cukrář, pokrývač).

V případě, že registr NSK v kvalifikačním nebo hodnoticím standardu uvádí způsobilosti odpovídající dovednostem dané jednotky výsledků učení, je potřeba uvést, ke které kvalifikaci případně více kvalifikacím se daná jednotka výsledků učení vztahuje. I rejstřík kvalifikací NSK rozděluje jednotlivé kvalifikace podle úrovní dovedností, které odpovídají úrovní EQF. Je-li tedy v NSK v kvalifikačním standardu uvedena úroveň odborné způsobilosti 3, jedná se zároveň i o vyjádření úrovně EQF.

Více na www.narodni-kvalifikace.cz

6. Délka JUV

V jednotce by mělo být správně vyčísleno, kolik hodin stráví žák v pracovním prostředí, aby získal znalosti, dovednosti a kompetence uvedené v jednotce výsledků učení. Např. v rámci 14denní odborné praxe může žák absolvovat jednu i více jednotek výsledků učení v závislosti na jejich náročnosti a tedy i rozsahu.

7. Požadavky na žáka

V mezinárodních projektech se ukázalo, že je velmi přínosné uvádět u jednotky výsledků učení minimální vstupní znalosti a dovednosti účastníka mobility. Tyto požadavky definuje v úzké spolupráci s vysílající organizací (školou) přijímající instituce, tedy podnik, který si stanovuje úroveň dovedností potřebnou po zvládnutí daných aktivit na pracovišti.

8. Název a adresa firmy

Zde by měl být uveden název konkrétního pracoviště, kde bude praktické vyučování probíhat. Lze doplnit až před samotnou realizací.

9. Výsledky učení, které jednotka obsahuje

V Doporučení o ECVET nalezneme informaci, že výsledky učení by měly být definovány pomocí znalostí, dovedností a kompetencí. Školy a podniky obvykle mívají značné obtíže s rozlišením jednotlivých kategorií. Stejně nebo možná větší obtíže měly mezinárodní projekty, ve kterých byli zapojeni zástupci různých členských států s rozdílným vnímáním dané terminologie.

Nabízí se několik možností: lze využít popis ve smyslu rozdělení do znalostí, dovedností a kompetencí (model z projektu Credchem) nebo volit pouze popis kompetencí – odborných způsobilostí, tj. činností (tak to je v NSK), či využít stupně rozvoje jednotlivých kompetencí (projekt VQTS II, viz kapitola 4).

Vytvoření skutečně srozumitelného, stručného a transparentního popisu však vyžaduje hodně úsilí, ať už je zvolen jakýkoliv z uvedených způsobů.

Většina jednotek výsledků učení, které vznikly v rámci projektu POSPOLU, tedy popisuje výsledky učení v jednom sloupci a nerozlišuje je na znalosti, dovednosti a kompetence. Obdobný princip nalezneme i v Národní soustavě kvalifikací, kde jsou jednotlivé kvalifikace definovány takzvanými odbornými způsobilostmi. Právě definice způsobilostí, které soustava kvalifikací obsahuje, může být dobrým inspiračním zdrojem pro popis jednotky výsledků učení. Jednu či více způsobilostí uvedených v kvalifikačním standardu v rámci NSK lze dále

rozpracovat do jednotky výsledků učení. **Ať je rozvržení výsledků učení jakékoliv, musí být jednotlivé výsledky učení popsány stručně a konkrétně, jednoznačně pomocí aktivního slovesa (3. osobou jednotného čísla) nebo neurčitou formou slovesa (infinitivem) tak, aby byly srozumitelné všem třem stranám, které se na mobilitě podílejí – tedy vysílající instituci, přijímající instituci a účastníkovi mobility.** Zároveň každý výsledek učení musí být možné jednoduše ověřit a průkazně a jednoznačně ohodnotit. Jak ukazuje příklad vyplněné šablony jednotky výsledků učení, je dobré využívat činnostní slovesa: sestaví, nakreslí, vyhledá v dokumentaci, provede, změří, zkontroluje aj. Problematická jsou např. slovesa: orientuje se, chápe, uvědomuje si význam, která popisují málo konkrétní činnosti, které lze jen těžko ohodnotit.

Tvorba jednotky výsledků učení je náročnou aktivitou, a to jak z hlediska času, tak odbornosti. Kvalitní jednotka, na jejíž tvorbě se podílí škola i podnik, je podmínkou a zárukou dobré spolupráce a toho, že si žák bude osvojovat dovednosti potřebné a požadované na trhu práce.

10. Kritéria a postupy pro ověření a hodnocení výsledků učení definovaných v JVU

Hodnocení provádí přijímající instituce na základě předem domluvených a stanovených postupů a kritérií, která jsou zaznamenána v jednotce výsledků učení. V rámci projektu POSPOLU jednotlivá partnerství předem definovala hodnotící úkoly, jejichž praktickým předvedením (a ústním ověřením či písemnou zkouškou) žák jednoduše prokáže, zda získal všechny dovednosti, znalosti a kompetence potřebné pro daný úkol. Toto řešení se ukazuje jako velmi účinné a transparentní pro všechny strany. Škola se může spolehnout na objektivnost hodnocení, které bylo provedeno přímo v podniku, a žák není nucen získané dovednosti znovu předvádět.

Vzájemná důvěra při hodnocení žáka je základním předpokladem pro validaci a neprodloužení vzdělávacích cest. Týká se to zejména mobility do místa, které není známé, ať už tedy jde o jiný vzdělávací kontext nebo jiné než obvyklé místo praktického vyučování.

3.2 PŘÍKLADY JEDNOTEK VÝSLEDKŮ UČENÍ VYTVOŘENÝCH V PROJEKTU POSPOLU

Škola nebo firma, která JVU vytvořila a realizuje ji	Střední odborné učiliště stavební, Plzeň, Borská 5 Borská 55, 301 00 Plzeň
Název jednotky	Příprava a výroba obvodových, vnitřních a stropních panelů a dalších částí dřevostaveb v reálných podmínkách výrobního závodu
Kód a název oboru	36-64-H/01 Tesař
Úroveň kvalifikace podle EQF	3
Délka JVU	105 hodin
Požadavky na žáka	Žák 2. nebo 3. ročníku, který ovládá základní ruční strojní opracování dřeva a zhotovování základních tesařských spojů
Název a adresa firmy	DFH Haus CZ s.r.o., se sídlem č. p. 162, 332 04 Žákava
Výsledky učení, které jednotka obsahuje	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přečte z dílenského výkresu zadání konstrukce panelu dřevostavby (obvodový, vnitřní, stropní, štít, předstěna...) nebo další části dřevostavby. • Popíše pracovní postup při výrobě obvodového (vnitřního, štítového ...) panelu. • Nakreslí jednoduchý náčrt nebo příčný řez skladbou panelu. • Pracuje v týmu podle pokynů instruktora na zhotovení prvků panelu a dalších částí dřevostaveb. • Pracuje v týmu podle pokynů instruktora na výrobě panelů a dalších částí dřevostaveb. • Dodržuje předpisy BOZP, používá předepsané ochranné pracovní prostředky, dodržuje protipožární a hygienické předpisy. • Provádí vybrané technologické operace při opracování dřevěných dílů panelu: <ul style="list-style-type: none"> ○ výběr požadovaných profilů pro výrobu dřevěných dílů; ○ měření a krácení vybraných dřevěných profilů panelu; ○ měření a formátování vybraných plošných dílů panelu. • Sestavuje dřevěné díly panelu na montážním stole dle výkresové dokumentace. • Provádí vybrané spoje panelu podle výkresové dokumentace: <ul style="list-style-type: none"> ○ měření pro rozmístění spojovacích prvků; ○ připravuje správné nářadí a nástroje pro provedení spojovacích prvků; ○ provádí osazení spojovacích prvků; ○ provádí další předepsané operace jako je řezání, hoblování, sponkování, vrtání, šroubování a další dle technologického postupu. • Provede technologické operace při vkládání izolace dřevěného panelu. • Provede technologické operace při dokončení dřevěného panelu. • Provede technologické operace na dalších částech dřevostavby. • Zkontroluje vzhled, rozměry a kvalitu panelu dle technické dokumentace.
Kritéria a postupy pro ověření a hodnocení výsledků učení definovaných v JVU	<p>Postupy a kritéria:</p> <p>Výkony žáka na pracovišti organizace hodnotí vždy instruktor odborného výcviku a posuzuje, zda žák splnil nebo nesplnil dané dílčí hodnotící úkoly:</p> <p>Hodnotící úkoly:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • pracovní postup při výrobě obvodového (vnitřního, štitového ...) panelu – <i>slovní popis</i>; • výběr materiálů – <i>praktické předvedení a slovní popis (zdůvodnění postupu)</i>; • jednoduchý náčrt panelu nebo příčný řezu skladbou panelu – <i>praktické předvedení se slovním vysvětlením</i>; • volba a používání vhodných pracovních nástrojů a technologického zařízení – <i>praktické předvedení se slovním vysvětlením</i>; • dodržení vzhledu, rozměrů a kvality panelu dle technické dokumentace – <i>praktická kontrola dle výkresové dokumentace</i>; • ekologické a ekonomické nakládání se surovinami a s odpady; • dodržování BOZP, protipožární ochrany a hygienických předpisů při práci na vybraných pracovištích – <i>praktické předvedení</i>. <p>Hodnoticí kritérium:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržení technologického postupu a technických podmínek. <p>Žák prakticky předvede jednotlivé pracovní činnosti na reálných pracovištích organizace a slovně okomentuje postup při plnění jednotlivých fází výroby panelu dřevostavby</p> <p>Celkové hodnocení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • úspěš; • úspěš s výhradami; • neúspěš. <p>Poznámka:</p> <p>Pro hodnocení <i>úspěš</i> musí žák absolvovat odborný výcvik ve firmě na všech předepsaných pracovištích a splnit hodnoticí úkoly, při nichž nesmí být hodnocen hodnocením <i>nesplnil</i>.</p>
--	---

Popis jednotky výsledků učení

Škola nebo firma, která JVÚ vytvořila a realizuje ji	DELTA – Střední škola informatiky a ekonomie a Mateřská škola, s.r.o., Ke Kamenci 151, 530 03 Pardubice
Název jednotky	Provozování E-shopu
Kód a název oboru	18-20M/01 Informační technologie
Úroveň kvalifikace podle EQF	4
Délka JVÚ	32 hodin
Požadavky na žáka	Znalost pojmů e-commerce, internetové obchody, e-shopy, internetový marketing. Základní orientace v problematice marketingu
Název a adresa firmy	eBRÁNA s.r.o., Milheimova 1010, Pardubice
Výsledky učení, které jednotka obsahuje	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná význam elektronického obchodu v dnešním podnikání a možnosti využití redakčního systému; • popíše základní strategii online marketingu aplikovatelnou v e-commerce;

	<ul style="list-style-type: none"> • využívá rozšiřující vlastnosti a funkce redakčního systému; • vytváří kvalitní fotografie produktů; • naplní elektronický obchod fotografiemi a popisy produktů (dle principů copywritingu) a využívá všechny potřebné rozšiřující moduly; • popíše nejdůležitější náležitosti při tvorbě elektronického obchodu z pohledu zákazníka.
Kritéria a postupy pro ověření a hodnocení výsledků učení definovaných v JVu	<p>Výkony žáka na pracovišti hodnotí instruktor odborné praxe přijímající instituce a posuzuje, zda žák splnil, nebo nesplnil dané hodnoticí úkoly.</p> <p>Hodnoticí úkoly:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naplnění redakčního systému produkty obsahujícími všechny náležitosti – název, popis, obrázek, technické parametry apod. – <i>praktické předvedení a ústní zdůvodnění</i>; • práce s pokročilými moduly jako je nákupní asistent apod. – <i>praktické předvedení</i>; • popis důležitých nástrojů online marketingu aplikovatelných pro e-commerce – <i>písemná zkouška</i>. <p>Žák prakticky předvede uvedené hodnoticí úkoly a slovně okomentuje postup plnění některých úkolů.</p> <p>Celkové hodnocení: úspěš – neúspěš (pro hodnocení <i>úspěš</i> musí žák splnit všechny hodnoticí úkoly).</p>

Popis jednotky výsledků učení

Škola nebo firma, která JUV vytvořila a realizuje ji	SŠT Žďár nad Sázavou, Strojírenská 6, 591 71 Žďár nad Sázavou
Název jednotky	Montáž elektrických rozvodů
Kód a název oboru	26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik, úroveň kvalifikace 4
Délka JUV	70 hodin
Požadavky na žáka	Žák 2. nebo 3. ročníku, který ovládá základní ruční a strojní opracování a zhotovování materiálu
Název a adresa firmy	ŽDAS, a.s., Strojírenská 6, 591 71 Žďár nad Sázavou
Výsledky učení, které jednotka obsahuje	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvolí dle technické dokumentace elektrické přístroje, spotřebiče, vodiče a další elektroinstalační materiál; • zvolí provedení a trasu rozvodů; • zvolí umístění elektrických přístrojů; • provede montáž elektrických rozvodů; • provede montáž elektrických přístrojů a spotřebičů; • zapojí elektrické obvody – rozvodné krabice, přístroje, spotřebiče • připojí jednotlivé obvody do rozvaděče; • provede popis elektrických obvodů dle technické dokumentace; • provede kontrolu zapojení obvodů a provedení spojů; • provede dokončovací práce – montáž krytů, popisů, štítků apod.; • předá elektrické rozvody k výstupní kontrole; • dodržuje požadavky na bezpečnost práce; • jedná ekonomicky.
Kritéria a postupy pro ověření a hodnocení výsledků učení definovaných v JUV	<p>Výkony žáka na pracovišti hodnotí vždy pouze instruktor odborného výcviku a posuzuje, zda žák splnil nebo nesplnil dané hodnotící úkoly.</p> <p>Hodnotící úkoly:</p> <ul style="list-style-type: none"> • výběr přístrojů, vodičů, spotřebičů a dalšího elektroinstalačního materiálu dle technické dokumentace – <i>praktické předvedení se slovním vysvětlením</i>; • výběr vhodného nářadí a nástrojů – <i>praktické předvedení se slovním vysvětlením</i>; • správný postup při montáži a zapojení elektrických rozvodů, přístrojů a spotřebičů – <i>praktické předvedení</i>; • volba správných druhů vodičů – <i>praktické předvedení se slovním vysvětlením</i>; • technologicky správné provedení spojů – jednotlivých obvodů, přístrojů a spotřebičů; • popis elektrických obvodů dle technické dokumentace – <i>slovní popis</i>; • postup při připojování elektrických obvodů do rozvaděče – <i>praktické předvedení</i>; • kontrola zapojení jednotlivých obvodů – <i>praktické předvedení</i>; • provedení dokončovacích prací, provedení montáže krytů, popisů, štítků a dalších dílů. <p>Kritéria hodnocení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekologické a ekonomické nakládání s materiálem a odpady; • dodržování BOZP a protipožární ochrany; • dodržování správných postupů při montážích; • správná volba nářadí, nástrojů a vodičů.

	Žák prakticky předvede uvedené hodnotící úkoly a slovně okomentuje postup plnění některých úkolů. Celkové hodnocení: úspěš – neúspěš (pro hodnocení <i>úspěš</i> musí žák splnit všechny hodnotící úkoly).
--	--

Ukázka záznamových archů pro hodnocení žáka

Hodnocení žáka

Jednotka výsledků učení: Montáž elektrických rozvodů
Firma: ŽDAS, a.s., Žďár nad Sázavou
Jméno žáka: .....

Při praktickém vyučování ve firmě měl žák možnost získat znalosti, dovednosti a kompetence popsané v jednotce výsledků učení. Instruktor v tomto dokumentu hodnotí, zda splnil hodnotící úkoly z jednotky výsledků učení.

KRITÉRIA HODNOCENÍ:	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	SPLNIL	NESPLNIL
Výběr přístrojů, vodičů, spotřebičů a dalšího elektroinstalačního materiálu	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění		
Výběr nářadí a nástrojů	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění		
Postup při montáži a zapojení elektrických rozvodů, přístrojů a spotřebičů	Praktické předvedení		
Volba druhů vodičů	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění		
Provedení spojů a popisu elektrických obvodů	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění		
Popis elektrických obvodů dle technické dokumentace	Ústní zdůvodnění		
Postup při připojování elektrických obvodů do rozvaděče	Praktické předvedení a ústní zdůvodnění		
Kontrola zapojení jednotlivých obvodů	Praktické předvedení		
Provedení dokončovacích prací	Praktické předvedení		
Ekologické a ekonomické nakládání s odpady	Praktické předvedení (po celou dobu hodnocení)		

Dodržování BOZP a protipožární ochrany	Praktické předvedení (po celou dobu hodnocení)		
Dodržování správných postupů při montážích	Praktické předvedení (po celou dobu hodnocení)		
Správná volba náradí, nástrojů a vodičů	Praktické předvedení (po celou dobu hodnocení)		

Zpracoval:.....

jméno pracovníka

podpis pracovníka

3.3 SMLOUVY A DOKLADY

Vzniklá partnerství je doporučeno ECVET stvrdit uzavřením dvou smluv, a to tzv. Memoranda o porozumění a Dohody (Smlouvy) o učení. Vzory obou dokumentů v anglickém jazyce, které je možné využít, jsou k dispozici na stránkách <http://www.ecvet-projects.eu/ToolBox/Methodologies.aspx>.

Vzory Memoranda i Smlouvy o učení v českém i anglickém jazyce poskytuje žadatelům projektů také Dům zahraniční spolupráce (DZS) na stránkách <http://www.naerasmusplus.cz/cz/mobilita-osob-odborne-vzdelavani/mobilita-zaku/>.

Memorandum o porozumění (anglicky Memorandum of Understanding)

Pod tímto názvem se neskrývá nic jiného rámcová smlouva o spolupráci, kterou podle platné legislativy běžně uzavírají školy s podniky, ve kterých žáci realizují odborný výcvik nebo praxi. Smlouvy mívají různou podobu i obsah a bývají uzavírány obvykle na 1–3 roky.

V rámcové smlouvě zohledňující principy ECVET by neměla chybět informace o tom, že žáci si během stáže osvojí dovednosti popsané v jedné nebo více jednotkách výsledků učení.

Dohoda o učení (anglicky Learning Agreement, překládáno také jako smlouva o učení, studijní smlouva)

Jedná se o třístrannou dohodu, kterou před zahájením mobility podepisuje vysílající instituce, přijímající instituce a účastník mobility (žák nebo jeho zákonný zástupce). Na rozdíl od rámcové smlouvy, která pokrývá celou řadu mobilit a delší časové období, se dohoda o učení vztahuje na konkrétní mobilitu a výjezd jednoho žáka. Je zde konkrétně popsáno, kdy a kde bude mobilita probíhat, jakou jednotku výsledků učení si žák v daném časové období osvojí a jakým způsobem bude probíhat hodnocení. Pro každého žáka je nutné vypracovat vlastní dohodu, čímž se do jisté míry zvyšuje administrativní zátěž, a to zejména na straně školy. Zapojení žáka, tedy přítomnost jeho podpisu, popřípadě podpisu jeho rodičů/zákonných zástupců na smlouvě, se však v projektech ukázalo jako silný motivační prvek. Žák přebírá

odpovědnost za dovednosti, které si má na pracovišti osvojit, a ví, za jakých okolností může mobilitu považovat za splněnou a úspěšně dokončenou. Dohoda (smlouva) o učení je dokumentem, který popisuje i odpovědnosti a role vysílající a přijímající organizace. Měly by v ní být obsaženy zodpovědnosti jednotlivých stran, týkající se například zajištění pojištění, stravy, potřebného ochranného oblečení, případně ubytování. V případě, že škola vyše žáka, který nesplňuje požadavky definované ve smlouvě, nebo například žák vykonává jiné než předem domluvené úkoly a aktivity, je možné na základě smlouvy sjednat nápravu nebo spolupráci ukončit. Přílohou nebo součástí dohody by měla být vypracovaná jednotka výsledků učení, které se dohoda týká. V rámci projektu POSPOLU byla zohledněna praxe českých škol a přílohou dohody je tedy i Pracovní deník žáka, který si vede každý žák o své činnosti ve firmě. V rámci pilotáže si škola s firmou předem definují a dohodnou to, co se žák ve firmě naučí – vytvoří tak jednotku výsledku učení – a sepiší o tom dohodu. Každý žák si na základě postupně dosažených výsledků povede vlastní Portfolio žáka, do kterého si bude ukládat záznamy o dosažených výsledcích po celou dobu pilotáže (osobní záznamy za získané výsledky učení) a deníky z průběhu praktického vyučování. V deníku jsou k dispozici průběžná hodnocení žáka z jednotlivých pracovišť firmy a tvoří tedy součást celkového hodnocení.

V průběhu řešení projektu POSPOLU se ukázalo, že pro některé podniky je obtížné měnit již existující smlouvy, a to zejména pokud se jedná o podniky se zahraniční účastí. Smlouvy musí být v souladu s platnou školskou legislativou (viz Školský zákon č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů), rozhodli jsme se proto **za rámcovou smlouvou považovat stávající smlouvy u o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách pro jeho konání.**

Ukázka dohody (smlouvy) o učení vypracované v rámci projektu POSPOLU

Dohoda o učení

Předmětem této dohody je stanovení jednotky výsledků učení (dále jen „JVU“) nazvané „Příprava a výroba obvodových, vnitřních a stropních panelů dřevostaveb v reálných podmínkách výrobního závodu“ a akceptace jejího (jejich) hodnocení v určitém období níže uvedenými stranami.

Jméno žáka:

Adresa

Email

Telefon

Škola

Střední odborné učiliště stavební, Plzeň, Borská 55

Adresa

Borská 55, 301 00 Plzeň

Odpovědná kontaktní osoba

Email

Telefon

Firma DFH Haus CZ s.r.o.

Adresa se sídlem č.p. 162, 332 04 Žákava

Odpovědná kontaktní osoba

Email

Telefon

Kvalifikace, na kterou se žák připravuje	36-64-H/01 Tesař
Úroveň kvalifikace podle EQF/NSK	3
Jednotka výsledků učení (dále jen JVu)	Příprava a výroba obvodových, vnitřních a stropních panelů dřevostaveb v reálných podmínkách výrobního závodu
Časová dotace JVu	115
Období pobytu žáka ve firmě	19. 2.–19. 12. 2014

Minimální vstupní znalosti žáka pro absolvování JVu:

- ovládá základní ruční strojní opracování dřeva;
- ovládá zhotovování základních tesařských spojů;
- znalost hygienických, bezpečnostních a protipožárních předpisů.

Hodnocení:

Absolvování dohodnuté jednotky výsledků učení a dosažení očekávaných výsledků učení bude posouzeno instruktorem odborného výcviku přijímající instituce při praktické zkoušce. Výsledky budou zaznamenány v hodnocení žáka. Toto hodnocení bude započteno do celkového hodnocení odborného výcviku učitelem. Ohodnocené výsledky učení žáka (žák dané hodnotící úkoly splnil) budou přijímající organizací uznány jako součást požadavků na danou kvalifikaci bez nutnosti jejich dalšího přezkušování.

Pro hodnocení *úspěš* musí žák absolvovat odborný výcvik ve firmě na všech předepsaných pracovištích a splnit hodnotící úkoly uvedené v JVu (v příloze), při nichž nesmí být hodnocen hodnocením *nesplnil*.

Dokumentace:

V případě splnění stanovených hodnotících kritérií JVu bude žákovi následně vystaven osobní záznam (Europass – doklad o národní mobilitě).

Přílohy této Dohody o učení jsou:

- Jednotka výsledků učení (JVU): „Příprava a výroba obvodových, vnitřních a stropních panelů a dalších částí dřevostaveb v reálných podmínkách výrobního závodu“;
- Formulář pro záznam hodnocení žáka na jednotlivých pracovištích firmy⁸.

Osobní záznam (Personal Transcript)

Podle principů ECVET se doporučuje, aby žák po skončení mobility získal osobní záznam – doklad o dosažených výsledcích učení a také výsledcích hodnocení provedeného na závěr pracovní stáže. Návrh tohoto záznamu je k dispozici v anglickém jazyce na www.ecvet.eu. Tento záznam se využije při návratu do vysílající instituce, která na jeho základě výsledky učení uzná, ale záznam si žák ponechává a může jej využít při přestupu na jinou školu nebo při pracovním pohovoru. Díky dokladu má absolvent školy certifikovanou jednu nebo více prakticky zaměřených pracovních zkušeností, které mohou při vstupu na trh práce vyvážit nedostatek často požadované praxe. Při zahraniční mobilitě je již tradičně využíván pro záznam získaných dovedností formulář Europass-mobilita, jehož výhodou je, že je jednotný v celé Evropě. Spolu s dalšími dokumenty Europassu (životopis, dodatek k osvědčení) patří mezi dokumenty, které jsou uznávány zaměstnavateli v Evropské unii jako validní doklad o zkušenostech a kvalifikacích držitele. Do Europassu-mobility, do části týkající se popisu aktivit, lze jednoduše vložit název jednotky výsledků učení absolvované během stáže. Součástí Europassu je i tabulka pro záznam hodnocení. Tento dokument se tedy dá využít pro účely mezinárodní stáže, která respektuje zásady ECVET. V rámci České republiky je Domem zahraniční spolupráce doporučováno, aby byl pro mezinárodní mobility využíván dokument Europassu obsahující ohodnocené výsledky učení. Není tedy nezbytně nutné vytvářet osobní záznam a navyšovat tak administrativní zátěž projektových partnerů.

Dokument Europass-mobilita však slouží **pouze pro účely zaznamenání mezinárodní mobility**. Vzhledem k tomu, že v současné době neexistuje žádný jednotný dokument, který by umožňoval zaznamenat národní mobilitu, chybí zaměstnavatelům adekvátní a uznávaný doklad o národní mobilitě. Pro pilotní účely projektu POSPOLU a projektu Stáže ve firmách (Fond dalšího vzdělávání, 2012–2014) byl Národním centrem Europass ve spolupráci s realizátory obou projektů vytvořen dokument Europass – doklad o národní mobilitě. Tento dokument se záměrně nijak výrazně neliší od dokumentu Europass-mobilita, pouze názvy některých kolonek jsou pozměněny tak, aby odpovídaly potřebám daných projektů a realitě vnitrostátní „mobility“. Z reakcí zaměstnavatelů, škol i účastníků mobility je zřejmé, že doklad o získaných dovednostech, jenž odkazuje na další dokumenty Europassu, je jedním z hlavních přínosů systému ECVET a zapojené podniky a školy jej budou využívat i po skončení projektu.

Řada škol žákům za získanou praxi či dovednost, která přesahuje rámcové vzdělávací programy a netýká se všech žáků v ročníku, nevydává žádné osvědčení. Přesto by takto získaná dovednost přispěla ke zvýšení žákovy atraktivity na trhu práce (např. se naučí nový

⁸ Tímto formulářem může být jakýkoliv dokument, který slouží k zaznamenání hodnocení i sebehodnocení žáka, které škola a firma běžně používá, tedy např. záznamový arch s hodnocením instruktora při plnění hodnotících úkolů nebo formulář pro Deník odborného výcviku žáka konaného na pracovišti organizace, ale také evaluační dotazník.

postup při tepelné úpravě masa, třeba přípravu hovězích steaků, která je ve školních podmínkách nákladná).

Ukázka dokumentu Europass-mobilita

EUROPASS-MOBILITA

1. DRŽITEL DOKUMENTU EUROPASS-MOBILITA

Příjmení		Jméno	Fotografie
(1) (*)	ŠPÁTA	(2) (*)	DUŠAN
Adresa (ulice, číslo domu, PSČ, město, země)			
(3)	Zimní 19 566 01 Vysoké Mýto Česká republika		
Datum narození		Národnost	Podpis držitele
(5)	<div>02</div> <div>12</div> <div>1997</div> <div>dd mm rrrr</div>	(6)	<div>česká</div>
<p>Pozn.: Kolonky označené hvězdičkou jsou povinné.</p>			

2. TENTO DOKUMENT EUROPASS-MOBILITA VYDÁVÁ

Název vydávající organizace	
(8) (*)	Střední odborná škola cestovního ruchu
Číslo dokumentu Europass-mobilita	Datum vydání
(9) (*)	(10) (*)
CZ/00/2012/0357/001/IT/10	<div>17</div> <div>04</div> <div>2013</div> <div>dd mm rrrr</div>
<p>Pozn.: Kolonky označené hvězdičkou jsou povinné.</p>	

Vysvětlivka:

Europass-mobilita je standardní evropský dokument, ve kterém jsou uvedeny podrobné údaje o obsahu a výstupech – z hlediska schopností a dovedností či akademických výsledků – určitého období, které jedinec bez ohledu na věk, vzdělání a pracovní postavení strávil v jiné evropské zemi (země EU/ESVO/EEA) za účelem učení.

Dokument Europass-mobilita vznikl na základě rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady z 15. 12. 2004, které se týká jednotného rámce pro transparentnost kvalifikací a dovedností (Europass) – 2241/2004/ES.

Podrobnější informace o iniciativě Europass včetně Europass-životopisu a Europass-jazykového pasu najdete na

<http://europass.cedefop.europa.eu>

a <http://www.europass.cz>.

© Evropská společnost 2004

3. PARTNERSKÉ ORGANIZACE V RÁMCI STUDIJNÍHO POBYTU / PRACOVNÍ STÁŽE EUROPASS-MOBILITA (č.CZ/00/2012/0357/001/IT/10)

VYSÍLAJÍCÍ PARTNER (organizace, která je iniciátorem studijního pobytu/pracovní stáže v zemi držitele)

Název, typ (případně fakulta / katedra) a adresa

Razítko a/nebo podpis

(11) (*)

Střední odborná škola cestovního ruchu
V Jezírkách 745
388 17 Blatná
Česká republika

(12) (*)

Příjmení a jméno referenční osoby / mentora (případně koordinátora ECTS na dané katedře)

Titul / funkce

(13)

Havlová Kateřina

(14)

Mgr. / ředitelka

Telefon

E-mail

(15)

+420 383 412 212

(16)

sekretariat@soscr-bltna.cz

PŘIJÍMAJÍCÍ PARTNER (organizace, která přijímá držitele dokumentu Europass-mobilita v hostitelské zemi)

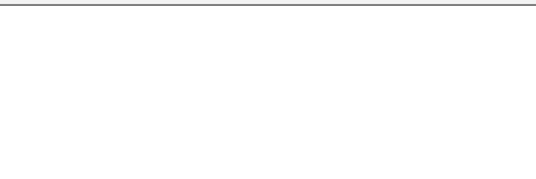
Název, typ (případně fakulta / katedra) a adresa

Razítko a/nebo podpis

(17) (*)

Scuola di Ristorazione e Alberghiera di Cesenatico
Via Braglia
41028Serramazzoni
Italia

(18) (*)

Příjmení a jméno referenční osoby / mentora (případně koordinátora ECTS na dané katedře)

Titul / funkce

(19) (*)

Capasso Michele

(20)

MBA / coordinator

Telefon

E-mail

(21)

+39 070 284 200

(22)

coordinatore@ialemiliaromagna.it

Pozn.: Tato tabulka je bez razítka obou partnerských organizací a/nebo podpisu obou referenčních osob / mentorů neplatná.

Kolony označené hvězdičkou jsou povinné.

4. POPIS STUDIJNÍHO POBYTU / PRACOVNÍ STÁŽE EUROPASS-MOBILITA (č. CZ/00/2012/0357/001/IT/10)

Cíl studijního pobytu / pracovní stáže Europass-mobilita

(23)

Zlepšení jazykových dovedností, absolvování zahraniční praktické výuky v oblasti cestovního ruchu

Aktivita / vzdělávací program, v jehož průběhu byl držitel vyslán na studijní pobyt / pracovní stáž Europass-mobilita (pokud proběhla)

(24)

Odborné vzdělání a příprava – 65-42-M/01 Hotelnictví

Kvalifikace (certifikát, diplom nebo titul), jejíž získání daný vzdělávací program nebo odborná příprava (viz kolonka 24) umožňuje (pokud byl udělen)

(25)

Střední vzdělání s maturitní zkouškou –ISCED 3A, EQF 4

Program Společenství nebo mobility (pokud se hodí)

(26)

Erasmus +: Leonardo da Vinci

Délka studijního pobytu / pracovní stáže Europass-mobilita

(27) (*)

Od

02

03

2013

dd

mm

rrrr

(28) (*)

Do

15

04

2013

dd

mm

rrrr

Pozn.: Kolony označené hvězdičkou jsou povinné.

**5.a POPIS SCHOPNOSTÍ A DOVEDNOSTÍ ZÍSKANÝCH V PRŮBĚHU STUDIJNÍHO POBYTU / PRACOVNÍ STÁŽE
EUROPASS-MOBILITA (č.CZ/00/2012/0357/001/IT/10)**

Realizované aktivity / úkoly

- (29a)^(*) Osvojení si praktických dovedností v provozu **Hotelu Villas, Costa Rei**:
práce na recepci,
zajištění provozu a stravování,
vykonávání související administrativní činnosti.

Získané pracovní schopnosti a dovednosti

- (30a) Poskytování základních recepčních služeb klientům hotelu (přijetí klienta, předání instrukcí, odhlášení klienta):
ubytování hostů na základě rezervace,
příprava prostor hotelového stravování na snídani formou bufetu,
obsluha hotelových hostů v rámci hotelového stravování,
vedení evidence hostů na hotelové snídani,
přehled o administraci služeb poskytovaných hotelem nad rámec ceny ubytování a stravy.

Získané jazykové schopnosti a dovednosti (pokud nejsou uvedeny v kolonce „Získané pracovní schopnosti a dovednosti“)

- (31a) Rozvoj komunikačních dovedností v italském a anglickém jazyce, rozvoj slovní zásoby, výslovnosti a plynulosti projevu na úrovni B2:
komunikace s klienty: přivítání klienta, ověření rezervace, sdělení detailů k ubytování klientovi,
komunikace s personálem zajišťujícím hotelové stravování, komunikace s hosty v průběhu hotelové snídani.

Získané počítačové schopnosti a dovednosti (pokud nejsou uvedeny v kolonce „Získané pracovní schopnosti a dovednosti“)

- (32a) Uživatelská znalost kancelářského softwaru:
znalost textového a tabulkového procesoru, znalost práce s elektronickou poštou, znalost rezervačního online systému.

Získané organizační schopnosti a dovednosti (pokud nejsou uvedeny v kolonce „Získané pracovní schopnosti a dovednosti“)

- (33a) Schopnost komunikovat profesionálně:
vyřizování klientských požadavků,
klientský přístup,
schopnost plánovat efektivně čas.

Získané sociální schopnosti a dovednosti (pokud nejsou uvedeny v kolonce „Získané pracovní schopnosti a dovednosti“)

- (34a) Schopnost rychle se adaptovat v multikulturním prostředí.

Ostatní schopnosti a dovednosti

- (35a) Ochota převzít osobní odpovědnost, ochota pracovat v noci a o víkendech.

Datum

Podpis referenční osoby / mentora

Podpis držitele

(36a) (*)

15

04

2013

dd

mm

rrr

(37a)

$$(\star)$$

(38a)

$$(*)$$

Pozn.: Tato tabulka je bez podpisů mentora a držitele dokumentu Europass-mobilita neplatná.
Kolonky označené hvězdičkou jsou povinné.

5.b ZÁZNAM ABSOLVOVANÝCH KURZŮ A JEDNOTLIVÉ ZÍSKANÉ BODY / ZNÁMKY / KREDITY

(NA ZÁKLADĚ VÝPISU STUDIJNÍCH VÝSLEDKŮ V RÁMCI EVROPSKÉHO SYSTÉMU PŘENOSU KREDITŮ - ECTS)

(29b) (*) Identifikační číslo studenta

[illegible]

<i>Podle potřeby přidejte nebo uberte řádky</i>											
<div style="background-color: #f0f0f0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Esej / odborná zpráva/disertace </div> <div style="display: flex; align-items: flex-start;"> (36b) <div style="border: 1px solid black; flex-grow: 1; height: 25px;"></div> </div> <div style="background-color: #f0f0f0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Udělený certifikát / diplom / titul (pokud se hodí) </div> <div style="display: flex; align-items: flex-start;"> (37b) <div style="border: 1px solid black; flex-grow: 1; height: 25px;"></div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 45%;"> <div style="background-color: #f0f0f0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Příjmení a jméno mentora / odpovědné osoby </div> <div style="display: flex; align-items: flex-start;"> (38b)(*) <div style="border: 1px solid black; flex-grow: 1; height: 30px;"></div> </div> </div> <div style="width: 45%;"> <div style="background-color: #f0f0f0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Podpis </div> <div style="display: flex; align-items: flex-start;"> (39b) (*) <div style="border: 1px solid black; flex-grow: 1; height: 30px;"></div> </div> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 30%;"> <div style="background-color: #f0f0f0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Datum </div> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="display: flex; align-items: center; margin-right: 10px;"> (40b) (*) <table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 30px;">15</td> <td style="width: 30px;">04</td> <td style="width: 30px;">2013</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 8px;">dd</td> <td style="font-size: 8px;">Mm</td> <td style="font-size: 8px;">rrrr</td> </tr> </table> </div> <div style="margin-left: 10px;"> (41b) (*) </div> </div> </div> <div style="width: 35%;"> <div style="background-color: #f0f0f0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Jméno, adresa a typ instituce </div> <div style="border: 1px solid black; height: 70px;"></div> </div> <div style="width: 30%;"> <div style="background-color: #f0f0f0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Razítko nebo pečť </div> <div style="display: flex; align-items: flex-start;"> (42b) (*) <div style="border: 1px solid black; flex-grow: 1; height: 70px;"></div> </div> </div> </div>						15	04	2013	dd	Mm	rrrr
15	04	2013									
dd	Mm	rrrr									

Pozn.: Tato tabulka je bez podpisu mentora / odpovědné osoby a/nebo oficiálního razítka instituce neplatná.

Kolony označené hvězdičkou jsou povinné.

(1) (2) (3) (4) (5) Viz další strana

Ukázka dokumentu Europass – doklad o národní mobilitě používaného v projektu POSPOLU

EUROPASS – DOKLAD O NÁRODNÍ MOBILITĚ

1. DRŽITEL DOKUMENTU

(1) (*)	Příjmení NOVOTNÝ	(2) (*)	Jméno Pavel	(4)	Fotografie (nepovinná)
(3)	Adresa (ulice, číslo domu, PSČ, město, země) Pražská 1267 266 01 Beroun Česká republika				
(5)	Datum narození 15 02 1997 <small>dd Mm Rrrr</small>	(6)	Národnost Česká / Czech	(7) (*)	Podpis držitele

Pozn.: Kolonky označené hvězdičkou jsou povinné.

2. TENTO DOKUMENT VYDÁVÁ

(8) (*)	Název vydávající organizace Auto moto sport, Králova ulice 357, Hořovice 268 01
(9) (*)	Číslo dokumentu P-2013-1-01001
(10) (*)	Datum vydání 30 04 2014 <small>dd mm Rrrr</small>

Pozn.: Kolonky označené hvězdičkou jsou povinné.

Vysvětlivka:

Podrobnější informace o iniciativě Europass včetně dalších dokumentů Europass najdete na <http://www.europass.cz> a <http://europass.cedefop.europa.eu>.

Národní mobilita probíhá podle zásad systému ECVET (Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu). Podrobnější informace najdete na <http://www.ecvet.cz>.

Doklad o národní mobilitě je vydáván jako doklad o povinné stáži (odborném výcviku/odborné praxi) v rámci pilotáže projektu POSPOLU a nemá mezinárodní platnost.

Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi (POSPOLU) je systémový, individuální projekt národní, financovaný z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR. Připravilo ho Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR ve spolupráci se zaměstnavatelskými svazy a trvá od prosince 2012 do konce června 2015. Projekt realizuje MŠMT ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání.

<http://www.nuv.cz/pospolu>

3. PARTNERSKÉ ORGANIZACE NÁRODNÍ MOBILITY (Č.P-2013-1-01001)

VYSÍLAJÍCÍ PARTNER (organizace, která je iniciátorem národní mobility)

Název, typ a adresa		Razítko a/nebo podpis	
(11) (*)	SOŠ obchodu a služeb Pražská ulice 197 Beroun 266 01	(12) (*)	
Příjmení a jméno referenční osoby/mentora		Titul/funkce	
(13)	PhDr. Jarmila Václavková	(14)	Ředitelka
Telefon		E-mail	
(15)	311 645 212	(16)	skola@souobchodni.cz

PŘIJÍMAJÍCÍ PARTNER (organizace, která přijímá držitele dokumentu Europass)

Název, typ a adresa		Razítko a/nebo podpis	
(17) (*)	Auto moto sport Králova ulice 357 268 01 Hořovice	(18) (*)	
Příjmení a jméno referenční osoby/mentora		Titul/funkce	
(19) (*)	Karel Nováček	(20)	Ředitel
Telefon		E-mail	
(21)	301 234 656	(22)	provovznavhorovice@automoto.cz

Pozn.: Tato tabulka je bez razítka obou partnerských organizací a/nebo podpisu obou konzultantů/mentorů neplatná.

Kolony označené hvězdičkou jsou povinné.

4. POPIS NÁRODNÍ MOBILITY

Cíl národní mobility

(23) (*) Absolvování praktického vyučování v podniku

Aktivita/vzdělávací program, v jehož průběhu byl držitel vyslán na národní mobilitu

(24) (*) Projekt POSPOLU; 66-41-L/01

Kvalifikace (certifikát, diplom nebo titul), k jejímuž získání daná odborná příprava (viz kolonka 24) přispívá

(25) (*) Střední vzdělání s maturitní zkouškou - ISCED 3A, EQF 4

Délka národní mobility

Počet týdnů

(26) (*) Od

01	10	2013
dd	Mm	Rrrr

 (27) (*) Do

27	11	2013
dd	mm	Rrrr

 (28)

7

Pozn.: Kolonky označené hvězdičkou jsou povinné.

5. POPIS SCHOPNOSTÍ A DOVEDNOSTÍ ZÍSKANÝCH V PRŮBĚHU NÁRODNÍ STÁŽE (Č.P-2013-1-01001)

Jednotka výsledků učení / Realizované aktivity / Pracovní úkoly

(29) (*) Absolvování jednotky výsledků učení: **Prodej zboží**

Pracovní úkoly (v souladu s ekonomickými hledisky a požadavky na bezpečnost práce):

označení zboží cenou

vystavení zboží vhodným způsobem

předvedení zboží zákazníkovi

popsání jeho vlastností a použití

zabalení zboží

vyinkasování ceny za zboží

předání zboží zákazníkovi

Získané odborné znalosti, dovednosti a kompetence

- (30) (*) Žák je po absolvování jednotky výsledků učení připraven:
- zvolit vhodný způsob a postup přípravy zboží k prodeji
  - popsat, jakými způsoby se označuje zboží cenou
  - vytvořit cenovku
  - vysvětlit funkci čárového kódu EAN
  - naaranžovat vybraný druh zboží do prosklené vitríny
  - předvést alespoň dva druhy zboží a popsat jeho vlastnosti
  - uvést podmínky záruky vybraného druhu zboží
  - vyhotovit paragon
  - převzít hotovostní platbu a správně hotovost zákazníkovi vrátit
  - pracovat samostatně a odpovědně
  - navrhnout zákazníkovi doplňkové zboží
  - poradit zákazníkovi způsob údržby zakoupeného zboží
  - dodržovat požadavky na bezpečnost práce

Získané jazykové schopnosti a dovednosti (pokud nejsou uvedeny v kolonce „Získané pracovní schopnosti dovednosti“)

(31)

Získané počítačové schopnosti a dovednosti (pokud nejsou uvedeny v kolonce „Získané pracovní schopnosti a dovednosti“)

(32)

Využití grafických programů při zpracování cenové nabídky a cenovek.

Získané organizační schopnosti a dovednosti (pokud nejsou uvedeny v kolonce „Získané pracovní schopnosti a dovednosti“)

(33)

Organizační zajištění prezentace pro obchodní partnery firmy a odbornou veřejnost.

Získané sociální schopnosti a dovednosti (pokud nejsou uvedeny v kolonce „Získané pracovní schopnosti a dovednosti“)

(34)

Komunikace s kolegy a práce v týmu; komunikace se zákazníkem.

Ostatní schopnosti a dovednosti

(35)

Datum

Podpis referenční osoby/mentora

Podpis držitele

(36) (*)

30 11 2013

dd Mm Rrrr

(37) (*)

(38) (*)

Pozn. : Tato tabulka je bez podpisů mentora a držitele dokumentu "Europass – doklad o národní mobilitě" neplatná.
Kolony označené hvězdičkou jsou povinné.

3.4 NÁZORY PILOTUJÍCÍCH ŠKOL NA VYUŽÍVÁNÍ ECVET

Výsledky dotazníkového šetření prováděného po zahájení pilotáže prvků ECVET

V úvodní fázi pilotáže proběhlo od konce března do června 2014 v rámci projektu POSPOLU krátké dotazníkové šetření mezi pilotujícími partnerstvími škol a podniků⁹. Toto šetření si kladlo za cíl zjistit, zda jsou v současné době při organizování odborného výcviku/odborné praxe využívány některé principy ECVET (jako jsou rámcové smlouvy, hodnocení a záznam získaných dovedností). Dále byla zjišťována očekávání a případné potíže, které mají respondenti spojené se zaváděním ECVET. Osloveno bylo 47 odborníků ze škol a zástupců sociálních partnerů, kteří buď již připravili jednotky výsledků učení, nebo se na jejich přípravu a následné ověření chystali. Získáno bylo celkem 14 odpovědí, návratnost byla tedy necelých 30 %.

V současné době školy s podniky uzavírají obecné smlouvy o spolupráci v rozsahu 1–3 školní roky (jež se dají přirovnat k memorandu o porozumění). Existují i např. smlouvy s jednotlivými pracovišti firmy či smlouvy s firmami s vymezením obsahu a rozsahu odborného výcviku, jeho délky a organizačního zajištění. Prakticky všichni respondenti uvedli, že smlouvy vycházejí z RVP a ŠVP a konkrétních podmínek firmy a školy, objevily se i rozvitější odpovědi, ze kterých bylo možné usoudit, že obsah je buď pevně stanoven zástupci školy a firmy nebo jen zástupcem školy.

Ke způsobu hodnocení žáka uvedla převážná většina respondentů, že žáka hodnotí instruktor firmy ve spolupráci s učitelem OV dle stanovených klasifikačních kritérií.

43 % dotázaných uvedlo, že žáci nedostávají žádný doklad o absolvovaném odborném výcviku či odborné praxi. Přitom 50 % respondentů se domnívá, že takový doklad o absolvovaném odborném výcviku či praxi je užitečný.

50 % respondentů se domnívá, že systém ECVET a jeho principy mohou zlepšit vzájemnou spolupráci středních odborných škol a podniků na národní úrovni. 28,5 % respondentů neví a 21 % si myslí, že ke zlepšení spolupráce tyto principy přispět nemohou. 64 % dotázaných je více přesvědčeno o tom, že principy ECVET lze využít spíše na mezinárodní úrovni. Za největší očekávaný přínos systému ECVET na národní úrovni respondenti označili především:

- zvýšení kvality praxe žáků a zvýšení samotné motivace žáků;
- standardizaci kompetencí žáků a definování obsahu prostřednictvím výsledků učení a jednotek výsledků učení (JVU);
- získání nových dovedností v reálném prostředí (i u více firem a podniků), jež vede k lepšímu uplatnění žáků na trhu práce.

Za největší úskalí systému ECVET respondenti označili:

- BOZP dle platné legislativy;

⁹ Do projektu Pospolu bylo zapojeno celkem 28 partnerství tvořených dohromady z 38 škol a 100 firem. Existovaly celkem tři formy zapojení partnerství škola firem do Pospolu – pilotní ověřování spolupráce škol a firem, monitoring spolupráce škol a firem a ověřování bez finanční účasti. Využití prvků ECVET tedy ověřovalo celkem 15 z 28 partnerství, a to jak v rámci pilotního ověřování, tak v rámci monitoringu.

- uznatelnost získaných znalostí ze stáže či získané kvalifikace (obecné uznávání získané kvalifikace);
- odbornost zaměstnanců firmy, pedagogické vzdělání instruktorů, financování instruktorů;
- všemi (školou i firmou) akceptované způsoby hodnocení a shodná náročnost;
- administrativní zátěž pro firmu;
- nesystematické řešení dublující současný systém vzdělávání;
- nezájem škol s ohledem na způsob jejich financování;
- specifická JVU (jednotky učení jsou specifické pro konkrétní školu a firmu, nelze je bez dílčích úprav použít v jiných podmínkách);
- existenci vlastních standardů (např. ve VW Škoda Auto).

Výsledky dotazníkového šetření provedeného na závěr pilotáže prvků ECVET

Dotazníkové šetření bylo provedeno na přelomu února a března 2015, tj. v období, kdy si školy a podniky již vyzkoušely vytvoření jednotky či jednotek výsledků učení a řada z nich je také vyzkoušela v praxi. Osloveno bylo celkem 25 tvůrců jednotek výsledků učení a návratnost byla 100%.

Po realizaci vlastní pilotáže a na základě zkušeností s využíváním ECVET vzrostlo výraznou měrou procento respondentů, kteří se domnívají, že systém ECVET a jeho principy mohou zlepšit vzájemnou spolupráci SOŠ a podniků i na národní úrovni (z 50 % v prvním dotazníkovém šetření na 88 % v druhém dotazníkovém šetření).

Na systému ECVET z hlediska využití v národním prostředí oceňují respondenti zejména:

- jasně definovaný obsah prostřednictvím výsledků učení (spolu s vytvořením standardu a jednotných hodnotících kritérií);
- lepší propojení se světem práce;
- možnost pružně reagovat na novinky a trendy a jejich přenos do vzdělávací oblasti;
- zajištění kontroly kvality.

Pilotující školy na základě svých zkušeností definovaly hlavní problémy spojené s využitím systému ECVET v národních podmínkách:

- zvýšená administrativní zátěž (56 % respondentů);
- nechuť sdílet jednotky (vlastní know-how) s jinými školami a podniky (40 % respondentů);
- chybějící znalost práce s výsledky učení a jejich definováním (40 % respondentů);
- neochota měnit zaběhnutý řád (32 % respondentů).

Zazněly i další názory, např. že národní mobilita nebude fungovat kvůli zvýšené organizační zátěži (suplování, finance, ubytování), není to systémový prvek, chybí zaštiťující autorita, podniky chtějí konkrétní dovednosti pro své zaměření, výsledky učení jsou jasně stanoveny v ŠVP. Respondenti se shodli, že z principů ECVET lze využít především:

- jednotku výsledků učení;
- dohodu o učení mezi žákem, školou a firmou;
- uznávání absolvovaných jednotek;

- vzájemnou důvěru a zlepšení vztahů s firmou.

Memorandum o porozumění, které v ČR již existuje v podobě smlouvy u o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách pro jeho konání, respondenti logicky označili za nejméně užitečný prvek ECVET.

Respondenti v rámci šetření měli popsat, čeho díky ECVET dosáhli. 64 % respondentů přiznalo, že se jim podařilo dát řád odborné praxi a zlepšit její obsah i kvalitu. 20 % respondentů vytvořilo jednotku výsledků učení, kterou budou využívat i pro rekvalifikace (20 % respondentů). Stejně procento respondentů si díky pilotáži vybudovalo cyklus pro zajištění kvality (20 % respondentů). Pouze 8 % škol má v plánu nabízet svou unikátní jednotku výsledků jiným školám.

Velké procento dotázaných (88 %) zdůraznilo pozitivní přínos dokladu o absolvovaném odborném výcviku/odborné praxi (osobní záznam konkrétních znalostí, dovedností a kompetencí, který může žákům pomoci při hledání zaměstnání). 72 % respondentů preferuje jednotný záznam (např. Europass) a 28 % respondentů certifikát vystavený firmou. Pouze 12 % respondentů připadají jako dostačující doklady ročníková vysvědčení a maturitní vysvědčení či výuční list.

Celkem 80 % respondentů chce ECVET využívat i po skončení projektu POSPOLU.

4 SOUČASNÝ STAV SPOLUPRÁCE ŠKOL A PODNIKŮ S OHLEDEM NA MOŽNOSTI ZAVÁDĚNÍ PRINCIPŮ ECVET V ČR

Současný systém spolupráce, tak jak je aktuálně zaveden, vyhovuje podle výsledků dotazníkového šetření prováděného společnostmi TREXIMA, spol. s r.o.¹⁰ mezi zaměstnavateli v ČR 65 % respondentům, 27 % firem pokládá za nutné systém změnit a 9 % zcela nevyhovuje. Pokud se školami firma vůbec nespolupracuje, pak jako důvod uvádí 17 % respondentů, že spolupráci nepotřebuje, navíc přijímá pouze pracovníky s praxí, 19 % respondentů nemá na spolupráci kapacity a 7 % uvádí nezáměr příslušných škol. Bez ohledu na současný stav spolupráce se školami 38 % ze všech zúčastněných firem o spolupráci ani neuvažuje, 14 % respondentů o spolupráci uvažuje či ji již připravuje. Podle výsledků šetření realizovaného v listopadu 2013 by 35 % zaměstnavatelů upřednostnilo vyšší míru odborné přípravy ve firmách a menší ve škole.

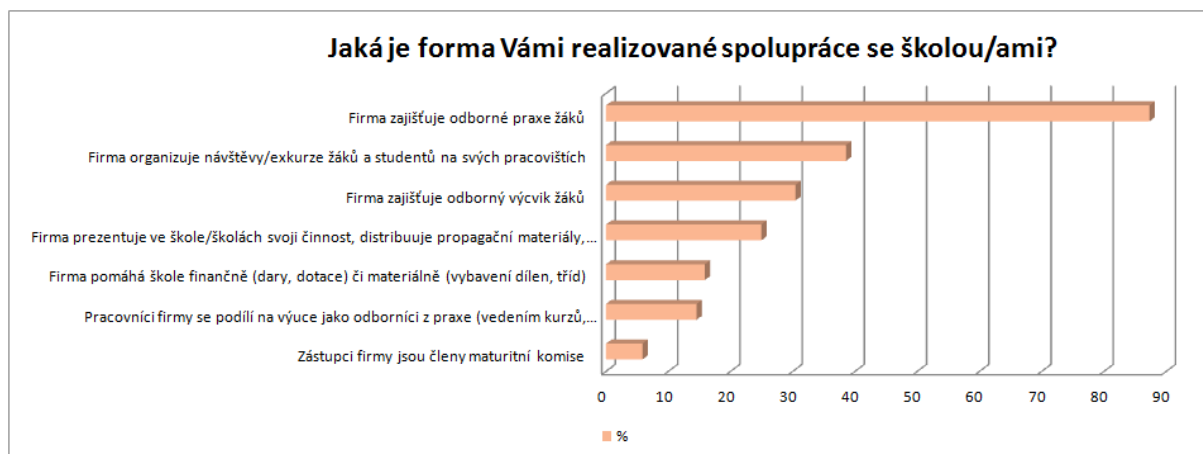
Podle výsledků dotazníkového šetření prováděného v rámci projektu POSPOLU mezi středními školami¹¹ je dle vyjádření respondentů penzum hodin pro odborný výcvik i praxi u většiny oborů dostatečné. U necelé desetiny oborů by ředitelé zvýšili objem hodin o 26 % na odborný výcvik a o 55 % na odbornou praxi. Podle ředitelů škol spolupráce s firmami ve výsledku významně přispívá nejen ke snižování nezaměstnanosti absolventů SOŠ, ale také se podílí na celkovém snižování lokální nezaměstnanosti.

Existuje řada důvodů, proč je nutné zintenzivnit spolupráci škola podniků a zvýšit počet hodin, které žáci stráví v reálném pracovním prostředí. Jedním z nich je nedostatečné technické zázemí škol. Dle výsledků šetření provedeného společnostmi TREXIMA spol. s r.o. mají školy většinou dostatek vhodných prostor, obvykle jim však chybí dostatečné technologické vybavení. Na obnovu vybavení pro odborný výcvik nemají školy dostatek investičních prostředků (jedná se například o zastaralé stroje apod.). Z následujícího grafu vyplývá, že firmy neposkytují školám takové materiální a finanční dary, díky nimž by se tato situace mohla řešit.

¹⁰ Šetření TREXIMA, spol. s r.o. pro projekt POSPOLU (Zpracování vstupních analytických materiálů o spolupráci středních a vyšších odborných škol a zaměstnavatelů, včetně realizace sociologických šetření (šetření zaměstnavatelů). Celkově bylo osloveno 4 500 zaměstnavatelů, získáno 1069 odpovědí, což představuje návratnost 24 %.

¹¹ Kvantitativní šetření provedené pro projekt POSPOLU firmou STEM/MARK, listopad 2013 (Spolupráce středních škol a firem – zaměstnavatelů při odborné výuce, odborném výcviku a odborné praxi žáků středních a vyšších odborných škol). V datovém souboru bylo zastoupeno celkem 351 středních odborných nebo vyšších odborných škol.

Zdroj: šetření Trexima, 2013

Řešením by bylo umožnit žákům osvojit si odborné dovednosti přímo na pracovišti, kde moderními stroji i technologiemi firmy disponují.

Neméně podstatným důvodem pro zvýšení počtu hodin jsou nedostatečné praktické dovednosti a základní pracovní návyky¹² absolventů středních škol, ale i chybějící komunikační dovednosti, znalost cizích jazyků a schopnost nést zodpovědnost, což jsou dovednosti, které postrádají respondenti šetření provedeného v listopadu 2013 provedeného firmou TREXIMA. Právě základní pracovní návyky, schopnost nést zodpovědnost a komunikační dovednosti či schopnost pracovat v kolektivu jsou dovednosti, které si žáci mohou osvojit zejména v reálném pracovním prostředí.

V ideálním případě by si žáci měli osvojit opravdu vše, co obnáší celý výrobní proces (např. od objednávání surovin přes různé technologické postupy při jejich zpracování až po finální balení výrobku) a seznámit se s jednotlivými pracovišti. Pouze v reálné výrobě si žáci mohou zažít skutečné pracovní tempo a seznámit se s pracovními podmínkami. V některých případech však žáci nepracují přímo v podnicích, popřípadě na pracovištích vykonávají práce, které nerozvíjí v požadované míře a kvalitě jejich odborné znalosti. Zintenzivnění a zkvalitnění spolupráce mezi podniky a vzdělávacími institucemi je také jedním z hlavních cílů Strategického rámce pro evropskou spolupráci v oblasti odborného vzdělávání a přípravy 2020. Vedle zajišťování odborné praxe nebo výcviku pro žáky by proto měly vzniknout i další formy spolupráce, při kterých by žáci vykonávali odbornou činnost přímo na pracovišti daného podniku, získané dovednosti by jim byly uznány domovskou institucí. Některé firmy již nabízejí takové formy spolupráce. Jedním z příkladů je Společnost ATX – technická kancelář pro komplexní automatizaci s. r. o. ze Žďáru nad Sázavou, která již několik let spolupracuje s Vyšší odbornou školou a Střední průmyslovou školou ve Žďáru nad Sázavou. Společnost nabízí žákům této školy možnost letních brigád a zahraničních stáží, kde si osvojí odborné dovednosti, které škola nenabízí a které jsou zároveň velmi ceněné na trhu práce.

¹² To potvrzují například výsledky dotazníkového šetření realizovaného v roce 2014 v rámci mezinárodního projektu TRAWI. 69 % z 29 dotázaných zaměstnavatelů činných v oblasti chemického průmyslu si myslí, že délka praxe absolvované během studia není dostatečná, žákům chybí základní pracovní návyky, které byly respondenty označeny za nejdůležitější kompetence. <http://www.nuv.cz/cinnosti/projekty/trawi>

Právě pro osvojení si nadstavbových dovedností (např. práce se speciálními programy, novými technologiemi a zařízením, kterým škola nedisponuje) by byl systém ECVET velmi dobře využitelný.

ECVET může na národní úrovni pomoci stanovit základní postupy a principy umožňující mobilitu žáků, ale i účastníků celoživotního učení. Transparentnost, lepší kontrolovatelnost a jednoduchost jsou principy, které mohou usnadnit hledání stabilního, ochotného a spolehlivého sociálního partnera nebo zprostředkovat žákům praxi u více firem či škol, a to i v jiných regionech. Dá se také předpokládat, že ti žáci, kteří vyzkouší nejprve mobilitu na národní úrovni, budou mít více odvahy a chuti vyzkoušet si obdobnou stáž i v zahraničí, a tím zvýší i své šance při vstupu na trh práce. Jak vyplývá z dotazníkového šetření prováděného Domem zahraniční spolupráce (DZS, v době šetření Dům zahraničních služeb) v roce 2012 zaměstnavatelé ve většině případů¹³ (56 %) zohledňují při výběru nových zaměstnanců skutečnost, zda daný uchazeč absolvoval pracovní stáž. 64 % zaměstnavatelů upřednostňuje stáž absolvovanou přímo u nich v podniku, 56 % se spokojí se stáží i v jiném podniku, pokud je však ze stejného oboru. 51 % podniků pak vítá zkušenost ze zahraniční stáže. Kromě pozitivního vlivu na lepší zaměstnatelnost žáků, kvalitní národní mobilita realizovaná například podle principů ECVET přináší i řadu výhod pro zapojené školy a podniky a zvyšuje celkovou kvalitu odborného vzdělávání. Mezi výhody pro školy patří lepší možnost navázání spolupráce s jinou školou či podnikem na základě vypracovaných jednotek výsledků učení, ale také zvýšení kreditu a atraktivity pro budoucí žáky. Zaměstnavatelům pak umožní navázat partnerství se školami i na přesně vymezenou dobu či oblast spolupráce a umožní jim se aktivně podílet na tvorbě jednotek výsledků učení, do kterých mohou promítnout nové trendy v oboru či podpořit rozvoj dovedností, které žákům v praxi chybí.

V České republice by v ideálním případě mohly vzniknout „sítě“ poskytovatelů odborného vzdělávání. Ti by žákům jiných škol mohli nabídnout možnost osvojení dovedností a kompetencí, které jsou pro tyto zájemce zajímavé a důležité. Poskytovatelům odborného vzdělávání a přípravy by byla k dispozici také databáze jednotek výsledků učení, ze kterých by mohli vybírat jednotky, které by jim připadaly zajímavé a potřebné pro jejich žáky a mohli by také sami rozšiřovat svou nabídku. Tím by docházelo k rozvoji mobility na národní úrovni.

Možnosti aplikace jednotek výsledků učení v národním prostředí

Na základě zkušeností z již realizovaných projektů (a také s ohledem na charakter odborného vzdělávání) lze v počátečním odborném vzdělávání přistupovat k jednotkám výsledků učení, jejich významu a místu na národní úrovni několika způsoby.

- Můžeme vycházet ze standardu, tedy z RVP daného oboru či ŠVP školy. Pak v podstatě segmentujeme obsah do jednotek výsledků učení a neposkytujeme nic nad rámec zavedeného standardu. Výhody spočívají v tom, že prostřednictvím principů ECVET lze posílit smysluplnou spolupráci se zaměstnavateli a zvýšit její kvalitu. Lze tak zajistit plošně povinnou odbornou praxi či odborný výcvik žákům. Lépe se budou

¹³ V rámci dotazníkového šetření bylo získáno 70 odpovědí z celkem 181 oslovených firem a podniků. Zpráva z dotazníkového šetření je k dispozici na http://www.naep.cz/image/content-management/2_TZ_ECVET_8.4.2013.pdf.

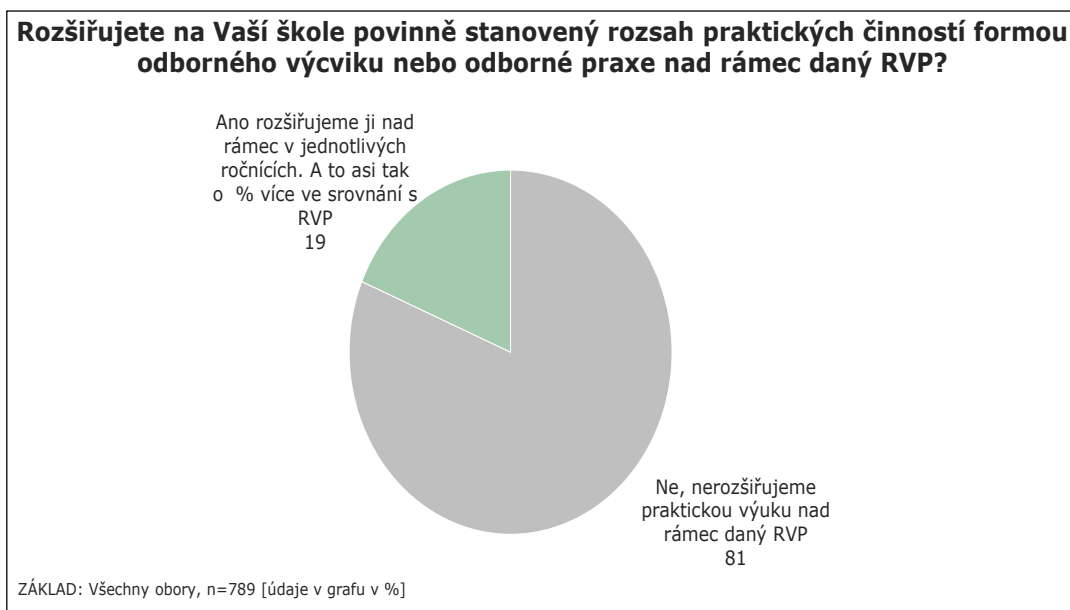
také hledat vhodní poskytovatelé odborné praxe a výcviku. Jako protiargument může stát fakt, že se zvýší administrativní náročnost, bude-li potřeba připravovat mnoha žákům najednou dohody o učení a následně osobní záznamy. Smyslem určitě není, aby se kopírovaly výsledky učení ze ŠVP do šablony či tabulky určené pro tvorbu jednotek výsledků učení. Mnoho ŠVP je poměrně obecně formulovaných a jednotky výsledků učení tak mohou přispět k rozpracování obsahu ŠVP do konkrétnější podoby.

- JUV může být vytvořena se záměrem dát vzniknout jakési nadstavbě ve znalostech, dovednostech a kompetencích, které může účastník mobility získat nad rámec standardu.

Zde však hrozí obtížnější přenositelnost právě díky jisté exkluzivitě, ale to nemusí být ke škodě věci. Takovéto jednotky mohou být doplňkem ŠVP ve smyslu jeho aktualizace (např. při potřebě doplnění v případě nových technologií). Školy i firmy mohou nepochybně nabídnout určitou „exkluzivitu“ v konkrétní oblasti či oboru, ve kterém žáky připravují. Může se jednat o personální či technické nebo technologické vybavení a zázemí, kterým jiná škola nebo podnik v určitém regionu nebo mikroregionu nedisponují. Takové vybavení nebo stroj je pak možné nabídnout i žákům z jiného oboru. Lze tak vytvořit jednotku, kterou mohou „nabízet“ svým potenciálním partnerům. Klidně škola jiné škole nebo podnik škole či školám. Jednotky výsledků učení mohou být velmi různorodé, od zcela jednoduchých po velmi náročné. Hrozí sice využití pro menší počet žáků, ale i těm to zcela jistě může pomoci na trhu práce. Takovouto jednotku je obtížnější vytvořit i realizovat a hůře se odhaduje její délka a minimální vstupní požadavky. Např. aplikace umělých vlasů nepatří k běžným součástem RVP oboru kadeřník, většina SOU ji ani ve svém ŠVP nemá a tuto dovednost žáky neučí. Ale najde se jistě škola, která to svým žákům umožní, protože v jejich regionu tato poptávka je. Žáci pak mají větší možnost získat zaměstnání nebo třeba začnou v oboru časem podnikat. Tato možnost je dobře využitelná také např. u oborů kategorie E (vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami), kdy praktické vyučování bývá z mnoha důvodů realizováno převážně ve školních dílnách. Jedna dobře zvládnutá jednotka výsledků učení, kterou žáci skutečně absolvují v reálném pracovním prostředí a za kterou jim firma vystaví osobní záznam, jim může usnadnit cestu na trh práce a podpořit jejich zaměstnatelnost. Např. v rámci oboru zednické práce tak žák absolvuje jednotku, která se zaměřuje pouze na omítání, a tuto konkrétní dovednost se naučí na velmi vysoké úrovni.

V současné době u pětiny oborů školy rozšiřují objem praktických činností nad rámec RVP. V průměru činí navýšení objemu 22 % proti RVP, školy by tak mohly využít výše popisovaný přístup tvorby jednotek výsledků učení.

Zdroj: šetření TREXIMA

- JVu může být takovou jednotkou, která je společná více oborům, protože v ní popsané výsledky učení vedou k rozvoji kompetencí „přenositelných“ díky společnému základu mezi obory.
- JVu může být vytvořena tak, že rozvíjí zvolenou kompetenci klidně v průběhu celého studia – zaměřit se na stupně rozvoje dané kompetence, tzn. od práce pod dohledem až po samostatnou práci. Tento způsob může oslovit některé úzce zaměřené obory, třeba rukodělné, možná by se dalo v budoucnu uvažovat o napojení na mistrovskou zkoušku.

Jak vyplývá z dotazníkového šetření provedeného na závěr pilotáže projektu POSPOLU, 52 % respondentů preferuje tvorbu jednotek výsledků učení, které vychází ze standardu a nejdou nad jejich rámec (jednotky konkrétně rozpracovávají obsah obecně definovaný v ŠVP). 48 % volí spíše možnost vytvářet jednotku výsledků učení, která představuje nadstavbu ve znalostech, dovednostech a kompetencích. 20 % respondentů oceňuje možnost rozvíjet pomocí jednotky výsledků učení jednu zvolenou kompetenci (od práce pod dohledem po samostatnou práci).

Jednotky výsledků učení mají využití nejen v počátečním odborném vzdělávání, ale také v rámci dalšího vzdělávání. Může se jednat o využití při dalším odborném vzdělávání zaměstnanců podniků nebo při rekvalifikacích.

5 PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE¹⁴

5.1 PROJEKT CREDCHEM

Hlavním cílem mezinárodního projektu Credchem (projekt Leonardo da Vinci, realizovaný v letech 2009–2011) bylo vytvořit jednotky výsledku učení, které by transparentně popisovaly kvalifikace v oblasti chemického průmyslu, konkrétně ty, které se týkají práce v laboratoři. Pět evropských zemí zapojených do projektu (Německo, ČR, Slovensko, Bulharsko a Itálie) se snažilo definovat ty znalosti, dovednosti a kompetence, které jsou společné pro jednotlivé kvalifikace v daných zemích a vzdělávacích systémech. Při hledání společného základu se vycházelo zejména z konkrétních pracovních úkolů, které absolventi s danou kvalifikací budou vykonávat na pracovišti v rámci svého budoucího zaměstnání. Dovednosti, znalosti a kompetence potřebné k výkonu daných pracovních úkolů se staly základem společných jednotek výsledků učení. Ty představovaly jakýsi „společný jazyk“, díky němuž bylo možné popsat jednotlivé kvalifikace nebo jejich části, které v jednotlivých evropských zemích mají často různé názvy a ke kterým vedou různorodé vzdělávací cesty s rozdílnou délkou a rozdílným obsahem vzdělávacích programů.

Jednotky výsledků učení, které tvoří základní princip systému ECVET, zjednodušily díky svému transparentnímu a jednoduchému popisu výměnu žáků mezi jednotlivými zapojenými školami. Vysílající škola mohla předem vybrat, jaké dovednosti si má konkrétní žák během zahraničního (většinou 14denního) pobytu rozvíjet. Pro větší názornost a možnost zajištění kvality byly součástí jednotlivých jednotek i konkrétní pracovní úkoly, které vedou k získání příslušných výsledků učení. Zároveň s nimi byly vypracovány zkušební úkoly, které žák na závěr stáže musel absolvovat, aby prokázal, že dané znalosti a dovednosti získal. Popisy jednotek a v nich obsažené očekávané výsledky učení byly součástí takzvané studijní smlouvy, kterou před každým výjezdem žáka podepsala vysílající instituce, přijímající instituce a žák. V případě, že žák nevykonával příslušné úkoly, nedocházel pravidelně do laboratoře nebo přijímající organizace zadávala žákovi jiné než předem smluvené a dohodnuté úkoly, byla smlouva rozvázána a výměna byla zrušena, přičemž vzniklé náklady hradila strana, která smlouvu porušila. Pro větší srozumitelnost a srovnatelnost na evropské úrovni byla jednotlivým jednotkám přiřazena úroveň Evropského rámce kvalifikací.

Vypracování jednotek, pracovních a hodnotících úkolů sice představovalo značnou prvotní zátěž týkající se zejména učitelů zapojených do projektu. Jak se ale ukázalo, jsou všechny materiály využívány i po skončení projektu, a to jak ve výuce zapojených škol jako nácvik praktických dovedností, ale také jako základ pro další výměny žáků financovaných v rámci projektů mobility. O transparentnosti vypracovaných jednotek svědčí i fakt, že se na jejich základě přihlásily vzdělávací instituce z dalších dvou evropských zemí, které by rády vyslaly své žáky do zahraničí, aby dané jednotky absolvovali.

V rámci projektu CREDCHEM se jednalo o výměny žáků mezi školami, do budoucna se ale uvažuje i o zapojení sociálních partnerů z oblasti chemického průmyslu. Transparentní popis konkrétních dovedností a kompetencí, který by měl být provázán s popisem kvalifikací v rámci

¹⁴ Uvádíme pouze některé vybrané příklady projektů, které realizoval Národní ústav pro vzdělávání (dříve NÚOV). Mezi další úspěšnými projekty, do nichž se zapojila Česká republika, lze uvést např. projekt ECVET Tour II nebo projekty IQ for ECVET či Learn with Clay – Poznej hlinu. V současnosti existuje celá řada projektů, realizovaných v rámci programu Erasmus+, které ECVET využívají (více na stránkách DZS).

systému NSK, by mohl být společným jazykem i mezi podniky a školami v rámci České republiky a přispět tím ke zlepšení vzájemné komunikace mezi těmito dvěma světy – světem vzdělávání a světem práce. Podniky a školy by mohly společně definovat dovednosti, znalosti a kompetence získané během práce nebo výměn žáků. Obě zapojené strany by tak naplňovaly společně definované cíle a zajišťovaly kvalitu mobilit žáků na národní úrovni v podobě praxí nebo odborných výcviků.

Názory Mgr. Alžběty Kováčikové ze SOŠ a SOU Kralupy nad Vltavou, která byla zapojena do projektu CREDCHEM a systém ECVET nadále ve výuce i po skončení projektu využívá:

„Moje počáteční zkušenost se systémem ECVET byla velmi rozpačitá. Přečetla jsem všechny dostupné informace a trvalo mi poměrně dlouhou dobu, než mi začala být daná problematika jasná a než jsem jej pochopila. Dlouho jsem byla zmatená pojmem kredit v názvu celého systému. Tento pojem si člověk spojuje s určitým počtem bodů, v systému ECVET jsou body nepodstatné.

Co pro mne tedy znamená ECVET? V první řadě dobře připravená jednotka učení – u nás je to laboratorní práce, která obsahuje název, stručný pracovní postup, výpočty, ale hlavně informace o kompetencích, znalostech a dovednostech, které žák absolvováním jednotky získá. Tvorba jednotky je časově náročná, úskalí také spočívá v tom, že tvůrce jednotky výsledků učení neodhadne složitost a náročnost nabízené jednotky učení a je nutné ji po otestování přepracovat, což může někoho odradit. Na druhou stranu vypracovaná jednotka se dá využívat delší dobu a práce investovaná do její tvorby se vyplatí.

Velmi dobře jsou jednotky výsledků učení využitelné v zahraničních mobilitách. Zajímavá a smysluplná by byla ale i spolupráce jednotlivých škol v rámci republiky. Například střední odborná škola v ČR v městě A má velmi dobře zařízenou laboratoř na chromatografické metody. Vypracuje jednotku výsledků učení a nabídne ji školám, které toto vybavení nemají, ale mají naopak něco jiného a navzájem si vymění žáky. Pro žáky je to nová, obohacující zkušenost: pracují v jiném prostředí, musí překonat strach, naučit se poslouchat a respektovat jiné lidi s jinými nároky a požadavky, než byli zvyklí, spolupracovat se žáky jiné školy. A to je ten získaný kredit, který by jim mohl zjednodušit situaci při hledání práce na trhu práce.

V případě, že by se systém ECVET uplatnil při spolupráci podniku a školy, byl by to podle mne průlom ve vzdělávání. V ideálním případě by někdo z podniku vypracoval jednotku výsledků učení a nabídl je škole nebo školám, které by si podle potřeby vybíraly a posílaly žáky na praxi.

Jednotky učení nesmírně zjednodušují práci učitele při samotné laboratorní práci (klidně lze aplikovat i do kuchyně, cukrárny ...), ale hlavně při kontrole, hodnocení a validaci. Učitel přesně ví, co žákům říct, čeho si všimnout, co opravit, co zopakovat, co hodnotit, co potvrdit.

V rámci mobilit systém ECVET dělá stáž transparentní, jednoznačnou. Všichni předem vědí, co budou dělat, jakou úroveň mají mít na začátku a jakou budou mít na konci – co získají, nač se připravit, kde to uplatní.

Mně by se velmi líbilo aplikovat tento systém do rekvalifikací. Trošku se o to snažím, i když nejde o rekvalifikace v pravém slova smyslu. Učím analytickou chemii na jedné VOŠ. Jsou to dospělí lidé, kteří si zčásti chtějí zvýšit vzdělání a zčásti si nenašli zaměstnání (absolventi OA), tak začali studovat, ale já tuším, že dlouho na škole nevydrží. Tak jim připravuji jednotky výsledků učení, které jim předem rozdám, mají v nich popsáno, co se naučí, co získají. Na závěr vše společně hodnotíme a snažím se je vést k tomu, aby objevili motiv a důvod, proč ve

studiu ještě pokračovat, že jejich šance najít si práci bude větší, protože k jejich kvalifikaci jim postupně přibývají další dovednosti. Tento systém práce není jednoduchý, ale je velmi efektivní. Já si sama pro sebe totiž zkratku ECVET vysvětluji jako E: efektivní, C: cílený, V: vklad E: edukační T: transparentnosti.“

5.2 PROJEKT VQTS II

VQTS II je zkrácený název dvouletého projektu celoživotního učení nazvaného „Systém přenosu odborných kvalifikací II – VQTS II“ z programu Leonardo da Vinci, který probíhal v letech 2007–2009. Jednalo se o pokračování úspěšného projektu VQTS, který získal několik mezinárodních ocenění (např. Helsinky Award 2006 v kategorii uznávání kompetencí a kvalifikací či Lifelong Learning Award 2007). Do obou projektů byl zapojen NÚV (dříve NÚOV).

Cílem projektu VQTS II byl transfer matice kompetencí (vytvořené v rámci VQTS) do jiného sektoru, jiných zemí a jiných jazyků. Zatímco VQTS byl orientován na strojírenství a mechatroniku, návazný projekt se zaměřil na obor elektrotechnika/elektronika.

Jedno z hlavních úskalí ECVET spočívá v porovnávání programů odborné přípravy a v porozumění kvalifikačním vzdělávacím systémům ostatních zemí. Existuje totiž řada rozdílných přístupů, konceptů a tradic, které se odrážejí ve způsobech tvorby a v popisu kvalifikací. VQTS kladl důraz na pracovní postupy, čímž se snažil překonat rozdílnost kvalifikací a rozdílnost obsahů programů odborné přípravy. V jednotlivých zemích existují a budou existovat rozdíly týkající se nabídky a organizace odborné přípravy. Zároveň můžeme ale najít také spoustu podobných znaků týkajících se právě pracovních postupů. V různých zemích se používá podobný materiál, technologie i pracovní postupy. Proto je snazší porovnávat profesní požadavky, stěžejní pracovní úkoly nebo odborné či klíčové kompetence nezbytné pro daný obor, než celé programy odborné přípravy vedoucí k osvojení těchto kompetencí.

Model VQTS si kladl za cíl vytvořit „společný jazyk“, který popisuje kompetence a jejich získání a nabízí způsob, jakým lze tyto popisy kompetencí porovnat s kompetencemi získanými v rámci programů odborné přípravy. Model VQTS se soustředí na kompetence vycházející z pracovního procesu a popisuje stěžejní pracovní úkoly v kontextu skupiny oborů. Popis kompetencí vycházejících ze stěžejních pracovních úkolů může být chápán jako snaha překonat terminologickou a ideologickou propast mezi světem vzdělání a světem práce. Hlavními prvky modelu VQS jsou: matice kompetencí, profil kompetencí a osvědčení o profilu kompetencí (včetně kreditů).

Matice kompetencí je tabulka, která zobrazuje kompetence vycházející z pracovního procesu a pokrok při rozvíjení těchto kompetencí (stupně rozvoje kompetencí):

- levý sloupec tabulky obsahuje *skupiny kompetencí*, které vycházejí ze stěžejních pracovních úkolů;
- kompetence vycházející ze stěžejních pracovních úkolů, které si účastník odborné přípravy osvojil, jsou v každé skupině kompetencí popsány jako *stupně rozvoje kompetencí* (horizontální osa).

Hlavním smyslem matice kompetencí, která je předchůdkyní jednotky výsledků učení, je zlepšit transparentnost kompetencí a kvalifikací, a zlepšit tak i vzájemné porozumění mezi jednotlivými zeměmi a v různých kontextech (například porozumění mezi oblastí vzdělávání

a světem práce, nebo mezi sekundárním a terciárním vzděláváním), aby bylo možné kvalifikace mezi sebou porovnávat.

Ukázka matice kompetencí vytvořené v projektu VQTS II (program Leonardo da Vinci)

kompetencí „Elektrotechnika/elektronika“				
Skupina kompetencí (ve vztahu ke klíčovým pracovním úkolům)		Stupně rozvoje kompetencí		
1. Navrhování, montáž a instalace elektrických a elektronických systémů	Dotyčný/á připravuje a provádí jednoduché elektrické a elektronické instalace (kabeláž, zásuvky, propojovací a rozbočovací systémy, plošné spoje, modulární elektronické komponenty, počítačové komponenty), provádí a kontroluje také nutná propojení a montáž.	Dotyčný/á navrhuje a propojuje elektrická a modulární elektronická zařízení (elektrické rozvody ve výrobě a v domácnostech včetně osvětlení, rozvody střídavého a třífázového napětí, elektronické systémy a jednotky), vybírá nejvhodnější řešení z možných variant s ohledem na požadavky zákazníka. Různorodá komplexní řešení jsou porovnávána s požadavky zákazníka a technologickými podmínkami a používána pro radu zákazníků.		Dotyčný/ý navrhuje a plně propojuje komplexní elektrické a elektronická síťové instalace (systémy rozvodu energie, building management systems BMS, měřicí zařízení EIB, regulační a monitorovací systémy atd.)Sestavuje, obsluhuje a diagnostikuje funkčnost instalací podle požadavků zákazníka také s pomocí počítače a aplikovaného softwaru.
2. kontrola a sestavování elektrických a elektronických systémů a strojů v průmyslových zařízeních	Dotyčný/á provádí základní a předepsanou údržbu, prohlídku a kontrolu elektrických zařízení (výrobních strojů, ovládacích a řídicích systémů, elektrických spotřebičů, počítačů). Seřizovací úkoly na elektronických zařízeních jsou prováděny podle daných instrukcí.Používá k tomu potřebná měřicí a testovací zařízení.	Dotyčný/á provádí a dokumentuje preventivní údržbu a seřízení na elektrických průmyslových zařízeních a systémech na základě daných metod zajištění kvality.	Dotyčný/á analyzuje a určuje použitelnost a stav elektrických/elektronických systémů. Provádí posouzení vnějších vlivů na spolehlivost a výkon elektrických/elektronických systémů a vyhledává příčiny případných poruch.	Dotyčný/á navrhuje a dokumentuje metody údržby a kontroly elektrických/elektronických zařízení na základě analýz výrobního procesu (ve vztahu systémům zajištění kvality, definovaných zákazníkem). Vytváří na základě toho také plány údržby, kontroly a zajištění kvality výroby.
3. Instalace a seřízení elektrických komponentů a elektronických systémů	Dotyčný/á obsluhuje a seřizuje elektrické/elektronické systémy podle požadavků zákazníka a provozní technické dokumentace.	Dotyčný/á určuje parametry pro testování systému při instalaci elektrických a elektronických zařízení, volí a provádí příslušné zkušební procedury při jejich instalaci a seřizování.	Dotyčný/á volí, instaluje a seřizuje na základě potřebných analýz zařízení pro zásobování elektrickou energií, pohonné systémy (elektrické stroje) a jejich řídicí a regulační zařízení a také připojené snímače a ovládací prvky.	

Profil organizace

Profil organizace

4. Navrhování, konstrukce a úpravy elektrických rozvodů / elektronických obvodů, řídicích obvodů a strojů včetně jejich vzájemných rozhraní (interface)	Dotyčný/á navrhuje a vytváří jednoduché elektrické/elektronické obvody na základě požadavků zákazníka a platných norem.	Dotyčný/á zhotovuje výkresy (plány) elektrických/elektronických obvodů s použitím CAD aplikací, navrhuje a propojuje obvody plošných spojů s použitím nejvhodnějších metod.	Dotyčný/á provádí nutné změny u elektrických/elektronických řídicích obvodů a zařízení (mikrořadiče, SPS a doprovodný software) včetně jejich úprav podle přání zákazníka.	Dotyčný/á navrhuje, vytváří a konfiguruje elektrické/elektronická nastavení a řídicí prvky (včetně potřebného naprogramování) na základě operačních požadavků elektrických strojů a zařízení.
5. Vytváření elektrických/elektronických systémů na základě požadavků zákazníka	Dotyčný/á navrhuje a prezentuje návrhy řešení instalací elektrických/elektronických systémů (např. rozvody osvětlení, automatizační systémy) na základě požadavků zákazníka.	Dotyčný/á navrhuje elektrické/elektronické systémy na základě informací a požadavků získaných od zákazníka a s přihlédnutím k budoucím technologickým požadavkům. Zhotovuje k tomu potřebnou technickou dokumentaci (manuály, instrukce pro údržbu a bezpečnostní požadavky).	Dotyčný/á navrhuje technická řešení a potřebnou dokumentaci pro širokou škálu elektrických a elektronických zadání. Navrhuje a provádí zákaznická školení věnovaná těmto řešením.	
6. Kontrola a podpora výrobních procesů	Dotyčný/á kontroluje jednotlivé pracovní kroky ve výrobě s pomocí vhodných nástrojů (např. PPS) a provádí kontrolu kvality.	Dotyčný/á hodnotí výsledky monitorování procesů s použitím softwarových nástrojů a navrhuje akce na zajištění požadované kvality jednotlivých činností (pracovních činností, výrobních činností a časových plánů).	Dotyčný/á navrhuje kontrolní metody pro výrobu (PPS) a plánování/řízení procesů a jejich kontrolu (CAP) a implementuje je s pomocí podpůrných softwarových systémů.	
7. Instalace, konfigurace, úpravy a testování aplikovaného softwaru pro programování elektrických/elektronických zařízení	Dotyčný/á instaluje programy pro hardwarové a softwarové prostředí a provádí jednoduché konfigurační úkoly včetně updatování.	Dotyčný/á volí vhodný hardware a software pro výrobní systémy podle obchodních požadavků a výsledků testovacích programů.	Dotyčný/á integruje hardware a software do již existujících systémových prostředí, používá simulační a diagnostické programy.	Dotyčný/á kombinuje hardware a software do navzájem propojených systémových prostředí, provádí kontrolu signálů ze všech navzájem propojených zařízení a adaptuje je z hlediska softwarových požadavků.
8. Diagnostika a opravy elektrických/elektronických systémů a vybavení	Dotyčný/á provádí standardizované testovací procedury a diagnostické metody s použitím schémat zapojení a testovacích přístrojů., provádí jednoduché opravy elektrických/elektronických systémů.	Dotyčný/á používá testovací a diagnostické přístroje a také expertní systémy pro chybovou diagnostiku elektrických/elektronických systémů až do úrovně diagnostiky jednotlivých dílů a provádí nutné opravy.	Dotyčný/á volí a používá metody pro diagnostiku komplexních elektrických/elektronických systémů a provádí (podle dohody se zákazníkem) preventivní opatření k zabránění výskytu poruch a závad.	Dotyčný/á provádí systémové analýzy elektrických/elektronických systémů (FMEA, FTA apod.), stanovuje typ poruchy a navrhuje vhodné metody diagnostiky a oprav, včetně preventivních opatření.

Individuální profil

Matice kompetencí lze využít vždy tam, kde transparentnost profilů kompetencí hraje důležitou roli, například při:

- přenosu odborných kompetencí získaných v zahraničí (pracovní mobilita v odborném vzdělávání);
- tvorbě kvalifikací nebo programů odborné přípravy;
- tvorbě profilů povolání, personální plánování (lidské zdroje);
- sladění kvalifikací s rámcem kvalifikací;
- zlepšení prostupnosti mezi sekundárním a terciárním vzděláváním.

5.3 ROZHOVORY SE ZÁSTUPCI ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ

Rozhovor s Ing. Romanem Starkem, CSc., učitelem ze Střední průmyslové školy v Ostrově, která vytvořila jednotky výsledků učení (JVU) pro učitele.

Podařilo se Vám vytvořit jednotky výsledků učení určené pro získání odborných znalostí, dovedností a kompetencí v rámci stáže učitelů. Obecně lze konstatovat, že je asi o něco náročnější vytvořit smysluplnou jednotku pro obory vzdělání s odbornou **praxí (zejména v některých oborech je to opravdu oříšek)** než pro odborný výcvik, kterému je věnováno více hodin a má jiný charakter.

Jak se Vám tvořila JVU pro učitele, když neexistuje žádný standard, ze kterého byste mohli vycházet? Z čeho jste tedy při tvorbě JVU vycházeli? Z potřeb zaměstnavatelů nebo z vlastního pocitu potřeby doplnění odborné kvalifikace učitelů nebo z potřeb učitelů samotných?

Jednak jsem vycházel z toho, jak jsem byl s danou problematikou seznámen na stáži, jaký důraz na danou problematiku firma dává.

Z toho vyplynul můj pocit doplnit či zdůraznit tuto problematiku pro učitele a následné přenesení např. do výuky...

Chybí učitelům spíše praktické dovednosti, které si pobytem ve firmě mohou osvojit, nebo je zajímají naopak jen teoretické znalosti, třeba novinky v oblasti moderních technologií?

Myslím si, že učitelům chybí praktické dovednosti, které je třeba si v praxi osvojit, nebát se jít do firmy a pochytit i třeba novinky z oborů. Většina učitelů jsou teoretici.

Jaké problémy jste měli při tvorbě jednotky/jednotek výsledků učení?

Správně definovat jednotlivé činnosti, aby byly měřitelné.

V čem vidíte přidanou hodnotu jednotek a jaké jsou podle Vašeho názoru hlavní výhody a jaká jsou úskalí systému ECVET a jeho využití na národní úrovni?

Konkrétní řešení dané — praktické — problematiky, výhoda je spolupráce s firmami. Je třeba na národní úrovni dané jednotky zobecnit, aby byly aplikovány např. pro více oborů.

Budete systém ECVET nebo jeho některé prvky využívat i po skončení projektu POSPOLU? Jaké a proč? Dokážete si představit, že byste vytvořili takovéto jednotky pro žáky, které byste v budoucnu zařadili do běžné výuky a že by třeba i žáci z jiných škol s podobným zaměřením mohli tuto jednotku u firmy, se kterou spolupracujete, také absolvovat?

Myslím si, že je třeba tyto jednotky využívat, aby se vynaložené úsilí na jejich tvorbu nějak vyplatilo.

Myslím si, že smyslem je právě využití těchto jednotek i v jiných školách se stejným nebo podobným zaměřením.

Rozhovor s Ing. Helenou Binderovou, zástupkyní ředitele Středního odborného učiliště a střední odborné školy SČMSD Znojmo, s. r. o., která se ve škole věnuje zahraničním pobytům.

Vaše škola prostřednictvím programu Leonardo da Vinci (LdV) realizovala velmi mnoho zahraničních pobytů- stáží pro žáky oborů kadeřník, kosmetička, kuchař –číšník, podnikání, hotelnictví a turismus. Máte tedy zkušenosti s tím, jak validovat žákům získané znalosti, dovednosti a kompetence. Byl pro vás velký problém žákům uznat obsah stáže tak, aby si nemuseli čas strávený jinde nahrazovat?

Co je z Vašeho pohledu největší přidanou hodnotou zahraničních stáží?

Naše škola organizuje projekty mobility v rámci programu LdV již od roku 2006 pro žáky různých učebních a studijních oborů. Zahraniční stáže se staly nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu naší školy a byly zapracovány také do školních vzdělávacích programů. Účast žáků na zahraničních stážích plně uznáváme jako splnění odborné praxe (studijní obory) nebo odborného výcviku (učební obory). Nikdo z účastníků si nenahrazuje čas strávený na zahraniční stáži. Všichni účastníci zahraniční stáže obdrží certifikát od přijímající organizace, kde jsou vyjmenovány všechny dovednosti, které získali, případně ve kterých se zdokonalili. Vedle certifikátu obdrží každý účastník stáže Europass-mobility, kde partnerská organizace zaznamená činnosti, které žák v průběhu stáže vykonával. Některé partnerské organizace přikládají také evaluační dokument, ve kterém jsou zhodnoceny výkony žáků.

Přidanou hodnotou účasti na zahraniční stáži k teoretické i praktické přípravě je zdokonalení žáků hlavně v odborných dovednostech, ale také zlepšení jazykových znalostí. Žáci mají možnost naučit se pracovat s jinými technologiemi, materiály a také s organizací práce v zahraničním podniku, dále se mají možnost seznámit s novými způsoby a technikami při práci, s řízením provozu a s pracovními podmínkami v zahraničním podniku nebo v zahraniční škole. Tím získají nové podněty a inspirace pro svůj obor a možnost porovnání způsobu práce doma a v zahraničí. Své poznatky pak mohou využít v pracovním procesu v ČR.

Přidanou hodnotou z pohledu pedagogických pracovníků je možnost porovnání úrovně odborné přípravy žáků v jiné zemi a poznání způsobu organizace teoretické i praktické výuky.

V rámci pilotáže projektu POSPOLU můžete využít zkušeností ze zahraničí a přenést je do prostředí národní mobility. Zkusili jste již vytvořit nebo přemýšlíte o tvorbě nějaké jednotky výsledků učení, jejímž prostřednictvím byste třeba mohli nabídnout žákům jiné školy v ČR nové dovednosti, postupy, či technologie, se kterými se ve své mateřské škole třeba nemohou setkat?

Do současné doby jsme nevyužívali se zahraničními partnery hodnocení na základě jednotek výsledků učení, ale v rámci výzvy 2014 projektu Erasmus+ jsme se dohodli s některými partnery využít systém ECVET, což by mělo přispět ke zlepšení kvality stáží.

Mělo by pro Vás smysl, aby žáci Vaší školy absolvovali takovou jednotku výsledků učení, která bude striktně vycházet z RVP, přičemž přidanou hodnotou bude, že žák získá dané dovednosti a kompetence v jiném vzdělávacím kontextu (tedy např. v jiné škole či ve firmě)? Nebo byste uvažovali o tom, aby jednotka byla spíše exkluzivní, tzn., že by nevycházela ze ŠVP školy, ale nabízela něco opravdu jiného a nového (třeba

technologii, se kterou běžně nepracujete, ale víte, že pokud ji žák ovládá, uplatní se na trhu práce lépe). To jiné a nové by se mohlo stát základem pro rozšíření či aktualizaci ŠVP. Případně by se jednotka mohla zaměřit na ty dovednosti, které podle zaměstnavatelů žákům chybí a které se žáci mohou naučit jen na pracovišti – např. komunikační dovednosti, schopnost nést zodpovědnost, pracovat v týmu atd.

Co se týká stanovení jednotek výsledků učení v rámci zahraničních stáží, tak se nepodaří, aby byla jednotka učení vždy exkluzivní. Při stanovení jednotky výsledků učení by se mělo částečně vycházet z RVP a vždy by měla být součástí nějaká nadstavba, tzn., že se žáci v zahraničí naučí něco nového, s čím se ve škole nemají možnost setkat (jiné technologie, práce s jinými technologickými zařízeními...).

V čem vidíte největší přínos národních stáží či mobilit?

Přínos národních mobilit nebo stáží pro žáky je hodně podobný jako u zahraničních stáží. Velkým přínosem je získání nových dovedností přímo v reálné firmě a celkového všeobecného rozhledu. Také národní mobilita přispívá k profesnímu rozvoji žáků, neboť i zde se žák setká a naučí pracovat např. s jinými zařízeními, se kterými nemá možnost během odborné praxe ve škole pracovat. Žáci získávají zkušenosti s odlišnou organizací práce, naučí se pracovat v týmu, získají větší sebevědomí a pracovní návyky.

Každá účast žáka na stáži v zahraničí nebo v ČR přispívá k jejich lepšímu uplatnění na trhu práce po ukončení středního vzdělávání.

Rozhovor s Ing. Milošem Rathouským, Svaz průmyslu a dopravy ČR

V čem vidíte přidanou hodnotu jednotek výsledků učení?

Přidanou hodnotou vidím v možnosti tyto jednotky jednoduše získávat, kumulovat nebo přesouvat do jiných učebních kontextů. Vzhledem k tomu, že jejich popisy (v mém přesvědčení) vycházejí z jednotlivých „úzkých“ dovedností či znalostí, mohou být srozumitelné i pro člověka stojícího mimo národní kontext, tj. mohou výrazně podpořit mobilitu žáků a studentů a pracovních sil v rámci EU. Dobrý nástroj vidím v připravovaném systému ESCO¹⁵, který by měl (opět v mé představě) jednotlivé národní či odvětvové jednotky výsledků učení (JVU) integrovat do jednotek celoevropsky platných a srozumitelných.

Měly by vycházet z RVP, ŠVP nebo reagovat na ad hoc potřeby zaměstnavatelů?

Podporuji návrh M. Kadlece, aby v českém prostředí JVU vycházely primárně z jednotlivých kompetencí (nebo jejich shluků), obsažených v kvalifikačních standardech NSK. Vzhledem k tomu, že tyto standardy vznikají v sektorových radách, mělo by tím být zajištěno, aby popisovaly a odrážely aktuální potřeby zaměstnavatelů. Směrem k počátečnímu vzdělávání nepreferuji, aby si popisy JVU vytvářely jednotlivé školy samy (na základě ŠVP), jediné snad v pilotní fázi ověřování ECVET. Propojení s JVU podle NSK by spíše mělo zajistit provázání standardů NSK a popisů požadovaných výstupů z jednotlivých RVP v rámci jejich nejbližších revizí (samozřejmě jen tam, kde budou vytvořeny odpovídající standardy NSK). Rozhodně bych nechtěl, aby si každý realizátor mobility, resp. konkrétní zaměstnavatel, tyto popisy vytvářel „ad hoc“, protože tím by se ztratila jejich přenositelnost mimo okruh jedné konkrétní stáže/mobility.

Jaké jsou podle Vašeho názoru hlavní výhody a jaká jsou úskalí systému ECVET a jeho využití v ČR?

I když jsem byl ze začátku zavádění ECVET k jeho využitelnosti v našich podmínkách skeptický, musím konstatovat, že s nalezením cesty k propojení mezi JVU a standardy NSK a možnosti využití principů ECVET i pro vnitrostátní mobility žáků (tj. pro praxe a stáže u zaměstnavatelů), vidím v ECVET velký potenciál. Úskalí spočívá podle mě v tom, aby se všichni aktéři mobility (školy/žáci, firmy, MŠMT/ČŠI) naučili stejně tento systém chápat a využívat. Důležitou integrační pozici vidím v NÚV, jelikož je zároveň správcem NSK, obsahovým garantem RVP a současně i národní autoritou pro ECVET. Proto je pro dobré využití ECVET v budoucnu důležité také zachování názorové koherence uvnitř NÚV. Poslední úskalí vidím v tom, zda se podaří najít dostatek škol a zaměstnavatelů, ochotných ve svých konkrétních podmínkách tento systém testovat a pilotovat.

Co si představujete pod pojmem národní mobilita a jak by se v ní mohl ECVET uplatnit?

Právě v národní mobilitě vidím významný motor k vhodnému plošnému rozšíření principů ECVET v ČR. Národní mobilitou chápu jakoukoli činnost žáka/studenta mimo své běžné studijní prostředí, ale zároveň vedoucí ke splnění určité povinné části jeho učebního/studijního

¹⁵ ESCO je mnohojazyčná klasifikace, která kategorizuje dovednosti, kompetence, kvalifikace a povolání, relevantní pro trh práce, vzdělávání a přípravu v EU. Systematicky ukazuje vztahy mezi různými koncepty. Je součástí strategie Evropa 2020. Její vývoj začal otevřenou konzultací v roce 2010 a koordinuje ho Evropské středisko pro rozvoj odborné přípravy (CEDEFOP).

programu. V takovém případě můžeme aplikovat ECVET plošně (pro všechny praxe) a ne jen výběrově (tam kde se naskytne něco navíc oproti základu kurikula). Také se k tomu budou lépe hledat vhodné zaměstnavatelé/poskytovatelé praxe. Vzhledem k aktuální podpoře realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálných pracovních podmínkách vidím jako více než vhodné využití principů a postupů ECVET k tomu, aby žák/student získal dovednosti a znalosti potřebné pro úspěšné absolvování svého studia právě v prostředí reálných pracovišť/provozoven/kanceláří, aniž by byl po úspěšném absolvování této povinné praxe jakkoli dále svojí vysílající školou přezkušován či v dané dovednosti dovzděláván. Právě provázání popisů JVU (vycházejících ze standardů NSK) s částí povinného obsahu RVP může zajistit takovouto automatickou přenositelnost a zároveň podpořit rozšíření praxí v reálném pracovním prostředí jako nedílné součásti studia.

(Při mezinárodní mobilitě by pak navíc muselo dojít k dohodě, kterou z národních JVU budou obě strany realizovat, v optimálním případě pak přímo k využití JVU, vycházející ze systému ESCO.)

Rozhovor s ředitelem DELTA - Střední škola informatiky a ekonomie, s. r. o. Ing. Jiřím Formánkem.

Podařilo se Vám vytvořit dvě pěkné JUV k e-shopu a e-learningu určené pro získání odborných znalostí, dovedností a kompetencí v rámci odborné praxe žáků ve čtyřletých oborech. Lze říci, že je asi o něco náročnější vytvořit smysluplnou jednotku pro obory vzdělání s odbornou praxí (zejména v některých oborech je to opravdu oříšek) než pro odborný výcvik, kterému je věnováno více hodin a má jiný charakter?

Z čeho jste při tvorbě JUV vycházeli? Z potřeb zaměstnavatelů nebo z vlastního pocitu, že toto téma je pro žáky atraktivní a může jim na trhu práce pomoci?

U témat, která jsme zvolili, se potkaly tři pozitivní okolnosti: jednak se samozřejmě těmito oblastmi musela eBRÁNA zabývat, dále musely být zvládnutelné v relativně krátkém čase a na e-shop jsme dokonce měli reálnou zakázku v naší žakovské firmě a na e-learning zase spoustu materiálů od kolegů učitelů. Žáci tak k práci přistupovali s tím, že to není žádné „samoučelné cvičení“, ale že jde skutečně o výsledek.

Držíte se striktně obsahu z RVP nebo ŠVP nebo jste pocítili potřebu vytvořit něco nad rámec těchto dokumentů, co by pomohlo absolventům se více uplatnit v praxi?

V našem RVP se o e-learningu nebo e-shopu nedomluví vůbec nic. Tyto oblasti však učíme v rámci předmětu internetové aplikace, který je podrobně rozepsán v našem ŠVP. 14denní praxe však posunula předmět zase o pěkný kus dál. Zjistili jsme například, že naše verze Moodlu se od aktuální už značně liší (a donutilo nás to i na škole upgradovat). Překvapil nás i propracovaný postup, jak se skutečně profesionálně vytvářejí studijní materiály. U e-shopů si žáci mohli nafotit produkty v profesionálním fotostudiu apod. Mezi praxí a školou byl opravdu poměrně velký rozdíl.

Jaké problémy jste měli při tvorbě jednotek výsledků učení?

Z velké části to pro nás byla nová metodika, i když se do jisté míry podobala tvorbě ŠVP. Chyběly nám zkušenosti v odhadu, jak obsáhlá by měla být náplň, aby bylo vše časově tak akorát. Trochu jsme se také potýkali se závěrečným ověřením získaných dovedností a znalostí. Ale aspoň jsme se to naučili.

V čem vidíte přidanou hodnotu jednotek a jaké jsou podle Vašeho názoru hlavní výhody a jaká jsou úskalí systému ECVET a jeho využití na národní úrovni?

Pro nás byl největší přínos ECVETu, že jsme se před praxemi museli společně s firmou zamyslet nad jejich náplní a přesně je naplánovat. Věnovali jsme tomu poměrně dost úsilí. Ale vyplatilo se to. Žáci se naučili potřebné, rozhodně si to zapamatují víc než z klasické hodiny a neuvěřitelně je to bavilo. V tom bych spatřoval hlavní výhodu.

Nevýhodou je, že příprava JUV zabere poměrně dost času, a tak se vyplatí ji dělat pouze pro větší skupinu žáků. V našem oboru chodí žáci na praxi obvykle maximálně po dvou po třech a každý má tu praxi jinou. Nedovedu si představit, že bychom měli takhle pečlivě připravit třeba třicet praxí.

U IT oboru jsem i mírně skeptický k využití ECVETu na národní úrovni. I když i zde se najdou oblasti, které jsou poměrně hodně rozšířené (tvorba e-learningu k nim ale zrovna nepatří). V jiných oborech to ale může určitě fungovat bez problémů.

Budete systém ECVET nebo jeho některé prvky využívat i po skončení projektu POSPOLU? Jaké a proč? Dokážete si představit, že takovéto jednotky byste v budoucnu zařadili do běžné výuky a že by třeba i žáci z jiných škol s podobným zaměřením mohli tuto jednotku u firmy, se kterou spolupracujete, také absolvovat?

ECVET budeme používat v praxích i nadále. Rád bych, abychom každý rok zavedli několik nových JUV. U maturitních oborů nejsou praxe často příliš dobře podchycené a to mně vadilo. JUV dává praxi jasný řád a je použitelná i v dalších letech. Absolventi dostanou o obsahu praxe Europass, což berou také jako přínos.

6 ZÁVĚR

Ze zkušeností škol, které organizují zahraniční výměny žáků, i těch, které se účastnily projektu POSPOLU, jasně vyplývá, že systém ECVET výraznou měrou přispívá ke zvýšení kvality mobility na mezinárodní nebo národní úrovni. Pomocí jasně nastavených pravidel je zajištěna úroveň spolupráce se zahraničním či národním partnerem, spolupráci je možné pravidelně vyhodnocovat a na základě vyhodnocení činit případná opatření směrem ke zvýšení kvality a efektivity atd. Podniky díky systému ECVET mají možnost ovlivnit přípravu žáků tak, aby získaly kvalitní potenciální zaměstnance. Díky srozumitelnému jazyku a ilustrativnímu popisu znalostí a dovedností bude žákům i jejich rodičům jasnější, co daný studijní obor, resp. získaná kvalifikace, obnáší. Pokud navíc budou JVU nadefinovány ve spolupráci se zaměstnavateli, získají i rodiče reálnější představu o potřebách pracovního trhu a možnostech uplatnění svých dětí. Často právě nereálné představy žáků vedou zbytečně k předčasným odchodům ze vzdělávání či prohlubují nechuť ke studiu daného oboru. Důležité je také zapojení žáků a zvýšení jejich zodpovědného přístupu, aby i oni byli schopni dešifrovat, co se mají naučit, a jasně vyjádřit, co se naučili.

Za jeden z největších přínosů celého systému je pro školy, podniky a zejména jednotlivce považován doklad o absolvované mobilitě. Žáci, kteří absolvují v současné době praktické vyučování v podniku, nemají získané znalosti, dovednosti a kompetence nikde taxativně uvedeny. Velký význam by měl takový dokument také pro žáky, kteří studium střední školy nedokončí. Transparentní doklad o tom, že absolvovali jednu či více mobilit v reálném pracovním prostředí spolu s popisem získaných dovedností, by jim mohl výraznou měrou zvýšit šance na trhu práce nebo při přechodu na jinou školu.

V českém prostředí zatím ECVET není plošně a systémově zaveden. Je však nasnadě, že principy ECVET vycházejí vstříc potřebám škol i podniků. Školy mohou zkvalitnit svou výuku tím, že ve spolupráci s podnikem vytvoří prakticky zaměřené jednotky výsledků učení se vztahem ke kvalifikaci, které žáci absolvují v jiném prostředí, což může přispět i ke zvýšení kreditu dané školy.

Jak vyplývá z dotazníkového šetření, školám ECVET přináší zejména možnost jasně definovat obsah odborného výcviku/praxe prostřednictvím výsledků učení. Vzniklé jednotky mohou díky své velikosti pružně reagovat na novinky a trendy ze světa práce.

Školy ocení i jasně definovaná kritéria pro hodnocení a zajištění kontroly kvality. Podniky si pomocí spolupráce mohou na základě jednotek výsledků učení vychovat kvalitní budoucí zaměstnance, kteří mají potřebné praktické dovednosti. I bez plošného celostátního „uzákonění“ může dojít k postupnému rozšiřování systému ECVET. To potvrzuje i velké procento škol a podniků, které chtějí ECVET využívat i po skončení projektu POSPOLU.

V současné době je potřeba zejména propagovat systém ECVETv ČR a zpřístupnit dalším zájemcům již vytvořené jednotky výsledků učení, které by mohly školy a podniky využívat přímo nebo jako zdroj inspirace pro tvorbu vlastních jednotek. Přispět k tomu může i plánovaná tvorba **rejstříku jednotek výsledků učení**, která probíhá ve spolupráci MŠMT, NÚV a DZS. Na jednom místě tak bude k dispozici knihovna jednotek výsledků učení, která umožní:

- sdílet vytvořené jednotky výsledků učení a navazovat kontakty mezi jejich tvůrci a zájemci o jejich využití;

- zprehlednit vazby jednotek výsledků učení na soustavu oborů počátečního vzdělávání a profesních kvalifikací Národní soustavy kvalifikací.

K podpoře navazování kontaktů mezi tvůrci jednotek výsledků učení a zájemci o jejich realizaci i v jiných regionech, k podpoře zkvalitnění praktického vyučování, ale i k podpoře komunikace se sociálními partnery chce napomoci také zveřejnění jednotek výsledků učení, které vznikly v průběhu projektu POSPOLU. Po jeho ukončení budou jednotky výsledků učení k dispozici na Metodickém portále www.rvp.cz (pospolu.rvp.cz).

Na šíření informací by se mělo vedle MŠMT podílet i MPSV, Hospodářská komora nebo zaměstnavatelské svazy a jejich zástupci v regionech. Právě podpora přímo v regionech je pro úspěšné zavádění systému ECVET klíčová.

V oblasti dalšího vzdělávání by měl být systém ECVET propojen s již fungující Národní soustavou kvalifikací. Kvalifikační standardy s definovanými kompetencemi mohou zatím posloužit jako základ a zdroj inspirace při tvorbě jednotek výsledků učení. Vzhledem k tomu, že jsou kvalifikační standardy v současné době překládány do anglického jazyka, je jejich využití možné nejen na národní úrovni, ale i v případě mezinárodních mobilit. Jednotlivé kvalifikace popsané v Národní soustavě kvalifikací je možné vymezit jako kombinace jednotek výsledků učení, a tím registr propojit se systémem ECVET. Nebudou vyváženy nové kvalifikace, v těch současných budou hledány odborné způsobilosti vytvářející ucelené a hodnotitelné celky, které by vytvořily jednotku výsledků učení.

Se zaváděním ECVET v ČR jsou samozřejmě spjata možná rizika. Patří mezi ně např.:

- nedostatečná informovanost a podpora ze strany relevantních orgánů (na státní i krajské úrovni);
- nezájem podniků a škol o zintenzivnění a zefektivnění vzájemné spolupráce;
- časová (tudiž i finanční) náročnost tvorby jednotek výsledků učení;
- zvýšení administrativní zátěže škol a podniků spojené s tvorbou nových smluv a vystavováním osobních záznamů;
- neexistence společné platformy, databáze, jejíž existence by zabránila duplicitě jednotek;
- nechť škol sdílet vytvořené jednotky výsledků učení s jinými školami — mezi školami panuje konkurenční prostředí při získávání žáků;
- nejednotnost jednotek a popisu výsledků učení (např. příliš malé či příliš velké jednotky);
- nedostatečná zkušenost s popisy výsledků učení;
- nejedná se o systémový nástroj, ale o doporučené principy na bázi dobrovolnosti, které nemají zákonné ukotvení.

Jak již bylo výše uvedeno, jednotky výsledků učení jsou flexibilní, protože umožňují reagovat na rychlé změny moderních technologií a dynamický vývoj v některých oborech. Jednotky lze také poměrně rychle upravovat a měnit právě v souladu s trendy a potřebami trhu práce a prostřednictvím takovýchto jednotek si tak doplňovat nebo rozšiřovat vzdělávací program. Je možné je využívat např. pro rekvalifikace. Právě provázání popisů JVU (vycházejících ze standardů NSK) s částí povinného obsahu RVP může zajistit automatickou přenositelnost a zároveň podpořit rozšíření praxí v reálném pracovním prostředí jako nedílné součásti studia. Jakousi integrační úlohu by mohl plnit Národní ústav pro vzdělávání, který spravuje NSK, je obsahovým garantem RVP a současně i národní autoritou pro ECVET.

Jednotky výsledků učení, které vytvářela partnerství škol a podniků v rámci ověřování spolupráce v projektu Pospolu, jsou uveřejněny v Modulu Pospolu na Metodickém portále rvp.cz buď v plném znění, nebo jako zkrácená anotace - <http://pospolu.rvp.cz/>

7 SLOVNÍČEK POJMŮ

Celoživotní učení (se)

též celoživotní vzdělávání se, učení se v průběhu celého života člověka

Další vzdělávání

vzdělávání probíhající po ukončení počátečního vzdělávání

Dohoda o učení

trojstranná písemná smlouva mezi domácí, hostitelskou organizací a učícím se o podmínkách mobility, jejím obsahu, očekávaných výsledcích učení a uznávání dosažených výsledků učení

Dovednost

Schopnost uplatnit znalosti a použít naučené postupy při plnění úkolů a řešení problémů

ECVET

Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu; Nástroj pro podporu celoživotního učení, mobility učících se v rámci Evropy a flexibility vzdělávacích cest vedoucích k získání kvalifikace

Formální vzdělávání

vzdělávání realizované ve vzdělávacích institucích, zpravidla ve školách; jeho funkce, cíle, obsahy, organizační formy a způsoby hodnocení vymezeny právními předpisy; jeho absolvování je stvrzováno

Informální učení

učení probíhající prostřednictvím aktivit, jejichž primárním účelem není vzdělávání; může být nezáměrné

Jednotka výsledků učení (se)

složka kvalifikace tvořená uceleným souborem znalostí, dovedností a kompetencí; jednotky umožňují postupné získávání kvalifikace pomocí přenosu a shromažďování výsledků učení

Kvalifikace

formální výsledek hodnocení získaný, když příslušný subjekt stanoví, že jedinec dosáhl výsledků učení podle daných standardů; tzn. potvrzení (diplom, certifikát, osvědčení, vysvědčení apod.), že jedinec úspěšným složením zkoušky prokázal osvojení požadovaných znalostí, dovedností a kompetencí.

Kompetence

též způsobilosti; prokazatelná schopnost používat znalosti a dovednosti při práci a studiu a v profesním či osobním rozvoji

Kredit

kreditový systém spočívá v uznatelnosti a přenositelnosti získaných kreditů do jiných vzdělávacích kontextů; Česká republika využívá kreditový systém jen ve vysokoškolském a vyšším odborném vzdělávání; v systému ECVET vyjadřuje váhu vzdělávacího modulu a příslušné jednotky výsledků učení směrem k dosažení kvalifikace; kredit může mít také význam přidané hodnoty, tedy získaných znalostí, dovedností a kompetencí, které lze v rámci celoživotního učení dále rozvíjet

Memorandum o porozumění

rámcový dokument určující podmínky partnerství, v jehož rámci budou realizovány mobility mezi partnerskými institucemi

Mobilita

jakýkoliv pobyt jednotlivce (žák, student, učitel, pracovník), s účelem získávat a osvojovat si znalosti a dovednosti mimo svou domovskou instituci, ve které působí nebo se vzdělává; např. studijní nebo pracovní pobyt v rámci výměnného programu, odborná praxe v zahraničí, dobrovolnická práce v nevládních organizacích

Národní rámec kvalifikací

též vnitrostátní rámec kvalifikací; jeho cílem je integrovat a koordinovat kvalifikace mezi sebou ve vztahu k občanské společnosti a k trhu práce

Neformální vzdělávání

organizované vzdělávání nespádající do systému formálního vzdělávání; jeho absolvování není zpravidla stvrzováno

Osobní záznam

dokument, kterým hostitelská organizace stvrzuje učícímu se výsledky učení, kterých dosáhl, na jeho základě je vysílající organizace učícímu se uznává; podobu osobního záznamu určuje ten, kdo jej vystavuje; doporučené údaje: jméno a příjmení učícího se, datum narození, výčet dosažených výsledků učení, způsob jejich ověření a hodnocení, potvrzení úspěšnosti učícího se, datum vystavení a podpisy zástupce hostitelské organizace, razítko, potvrzení uznání domovskou institucí

Rámec kvalifikací

nástroj pro třídění kvalifikací do úrovní podle souboru kritérií

Stáž

delší pobyt na nějakém pracovišti sloužící k získání praktických znalostí a dovedností; viz též mobilita

Uznávání výsledků učení (se)

na základě vystaveného osobního záznamu vystaveného hostitelskou institucí uzná domácí (vysílající) instituce výsledky učení v osobním záznamu uvedené; stvrzení, že výsledky učení (se), kterých učící se dosáhl, odpovídají výsledkům požadovaným pro udělení jednotky nebo kvalifikace

Výsledky učení (se)

též výsledky vzdělávání se; soubor osvojených znalostí, dovedností a kompetencí

Znalosti

též vědomosti; soubor informací, principů, teorie a praxe v daném oboru studia, práce nebo jiné lidské činnosti

DŮLEŽITÉ ODKAZY:

Obecné informace o ECVET v českém jazyce

www.ecvet.cz

www.naep.cz/ecvet

Informace o ECVET v anglickém jazyce

www.ecvet-team.eu

ECVET a projekt POSPOLU

<http://www.nuv.cz/pospolu/ecvet>

Europass

www.europass.cz

EQF

www.eqf.cz

Národní soustava kvalifikací

www.narodnikvalifikace.cz/

Národní ústav pro vzdělávání

www.nuv.cz

Dům zahraniční spolupráce

www.dzs.cz

ERASMUS+

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>